20165

de groene ruimte

QuickScan Wet Natuurbescherming, Oranje Nassau's Oord, Wageningen

de groene ruimte

Colofon

Titel .....: QuickScan Wet Natuurbescherming, Oranje Nassau's Oord, Wageningen

Projectnummer .....: 20165

Opdrachtgever .....: RLArchitecten
Postbus 2530
2530
3800 GB Amersfoort

Datum .....: 4-11-2020
Status rapport .....: eindrapport
Bestand .....: 20165 QS Wnb ONO vs0.1b

Opdrachtnemer.....: De Groene Ruimte BV
Sportstraat 42
6707 GH Wageningen
tel. 0317-423969
dgr@dgr.nl www.dgr.nl

Handtekening voor akkoord directie,
Naam.....: ir. P.A.W.M. Raaijmakers
Handtekening.....:

Auteursrecht .....: De auteursrechten van dit rapport rusten bij zowel opdrachtgever als opdrachtnemer, tenzij schriftelijk anders is/wordt overeengekomen. Alleen degenen bij wie het auteursrecht rust zijn gerechtigd het rapport voor eigen gebruik te vermenigvuldigen, te verspreiden of toe te passen, alsook om het ter informatie aan derden openbaar te maken tegen onderling (= zij bij wie het auteursrecht rust) overeengekomen voorwaarden (kosten, citeren, gebruiken, wijzigen etc).
De informatie in dit rapport is mogelijk deels afkomstig uit de NDFF. Deze informatie mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar worden gemaakt. Raadpleging van en eventuele verdere handelingen met/op basis van het door De Groene Ruimte BV geleverde product vallen buiten elke verantwoordelijkheid van opdrachtgever en/of De Groene Ruimte BV.

NGB
de groene ruimte
is lid van het
Netwerk Groene Bureaus

Oxfam Novib
de groene ruimte steunt
Oxfam Novib in het mogelijk
maken van microfinanciering

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING 2

2. ACHTERGROND 4
   - 2.1. Plangebied 4
   - 2.2. Voorgenomen handeling 5
   - 2.3. Werkwijze quickscan 7

3. RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING 10
   - 3.1. Natura 2000-gebieden 10
   - 3.2. Habitattypen 12
   - 3.3. Habitatrichtlijnsoorten 13
   - 3.4. Vogelrichtlijnsoorten - broedvogels 13
   - 3.5. Vogelrichtlijnsoorten – niet-broedvogels 14
   - 3.6. Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone 14

4. RESULTATEN SOORTENBESCHERMING 17
   - 4.1. Flora 17
   - 4.2. Zoogdieren 17
   - 4.3. Vogels 19
   - 4.4. Reptielen, amfibieën en vissen 21
   - 4.5. Insecten en andere ongewervelden 22

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN 23
   - 5.1. Gebiedsbescherming 23
   - 5.2. Soortenbescherming 25
   - 5.3. Vervolgtraject 26

BRONNEN 28

BIJLAGEN

Bijlage 1. Meest relevante artikelen uit de Wet natuurbescherming bij een quickscan
Bijlage 2. Middels de Wet natuurbescherming in Gelderland beschermde soorten
Bijlage 3. Foto-impressie plangebied

1. INLEIDING

Aanleiding ecologische quickscan

In opdracht van LRArchitecten heeft De Groene Ruimte voor de “Emmapleinen” op het Landgoed Oranje Nassau Oord in Wageningen in oktober 2020 een ecologische quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) uitgevoerd. Aanleiding hiervoor is voorgenomen renovatie van het gebouw en bijbehorende landschappelijke herinrichting. De werkzaamheden omvatten verschillende onderdelen en verschillende ingrepen in de bestaande situatie.

Consequenties Wet natuurbescherming

Bij elke initiatiefnemer rust de wettelijke plicht om aan te tonen dat door de beoogde handeling[1)] geen beschermde soorten (soortenbescherming) worden verstoord. Als verstoring niet is te voorkomen, dient door het bevoegd gezag een ontheffing (soortenbescherming) te zijn verleend voordat verstorende activiteiten mogen plaatsvinden.

Om na te gaan of de handeling een negatief effect heeften op beschermde natuurwaarden in Natura 2000-gebieden, het Gelders natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO) en op eventueel aanwezige beschermde soorten is een vooronderzoek in de vorm van een quickscan een eerste stap. De quickscan is erop gericht om een dusdanig goed inzicht te krijgen in de aanwezige beschermde soorten en waarden, dat de volgende aspecten kunnen worden beschreven:

- een overzicht van (de kans op) aanwezige en te verwachten beschermde soorten (soortenbescherming) en andere zeldzame of bijzondere soorten;
- een overzicht van de beschermde natuurwaarden (gebiedsbescherming), die mogelijk onder de invloedssfeer van de handeling vallen;
- een inschatting:
  - of de handeling negatieve effecten heeft op (mogelijk) aanwezige en te verwachten beschermde soorten (soortenbescherming) en andere zeldzame of bijzondere soorten:
  - of de handeling een (mogelijk) negatief effect heeft op de beschermde natuurwaarden (gebiedsbescherming);
  - of en zo ja welk nader onderzoek vereist is om een goede inschatting van dergelijke negatieve effecten te kunnen maken;
- algemene richtlijnen voor oplossingsrichtingen om eventuele negatieve effecten te mitigeren (voorkomen of beperken);
- het voor een eventueel vereiste ontheffingsaanvraag (soortenbescherming) en/of vergunningsaanvraag (gebiedsbescherming) benodigde nader onderzoek.

1) ‘Handeling’ is de officiële term, waarmee de activiteiten/werkzaamheden worden aangeduid, welke middels de Wet natuurbescherming moeten worden getoetst op negatieve effecten op beschermde soorten.

Om het bovenstaande doel te bereiken is een ecologische quickscan in de vorm van een bronnenonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd. De bevindingen zijn in voorliggende rapportage verwoord.

Leeswijzer

De achtergrond van deze quickscan (plangebied, voorgenomen handeling en werkwijze) is in hoofdstuk 2 beschreven. Hoofdstuk 3 weergeeft de resultaten van de gebiedsbescherming. De resultaten van de soortenbescherming zijn in hoofdstuk 4 gegeven. In hoofdstuk 5 zijn de conclusies samengevat en zijn aanbevelingen voor het vervolg geformuleerd.

2. ACHTERGROND

2.1. Plangebied

Het gebouw “Emmapleinen” op Landgoed Oranje Nassau Oord (nr 6 in Figuur 1) ligt in het bosgebied tussen Wageningen en Renkum, en is onderdeel van Zinzia Zorggroep. Tussen Renkum en het Landgoed ligt het verlengde van het Renkumse beekdal, dat onder andere wordt begraasd door schapen. Aan zowel de noord en westkant van “Emmapleinen” staat hoge opstaande bebossing in het gebied dat “Landgoed Oranje Nassau’s Oord” heet. Zuidelijk van het pand “Emmapleinen” ligt een gebogen gebouw dat oorspronkelijk diende als Sanatorium voor tuberculose patiënten en is gebouwd in 1883. Ten westen van het pand “Emmapleinen” staat nieuwbouw dat is ingericht als verpleeghuis.

Figuur 1 Overzicht toekomstig beeld van Landgoed Oranje Nassau's Oord. Bron: Landschapsplan Oranje Nassau’s Oord, 1 september 2020.

“Emmapleinen” zelf is een gebouw met een plat bitumen dak, onderbroken door een tweedelig glazen zadeldak dat in de lengte van het pand is aangelegd. In het midden van het pand is een opbouw. Het dak is afgewerkt met houten boeiboorden/daklijsten ;aan de onderzijde langs de muren, verticaal langs de muren zijn houten boeiborden. Enkele steunpilaren ondersteunen uitstekende delen en er zijn een aantal stalen trappen aan de buitenzijde van het pand. Het pand heeft een begane grond en een eerste verdieping; deze 1e verdieping is ingericht voor zorgbehoevende mensen. Door de grote vraag naar zorgplekken is besloten het pand te behouden in plaats van de eerder voorgenomen plannen tot sloop.

Het hertenkamp waar Damherten worden gehouden, ten zuiden van het oude sanatorium heeft een waterpoel die onder andere als watervoorziening dient. In het hertenkam staan verschillende grote bomen. Ten noordwesten van het huidige grasland perceel dat te zien is bij nr. 9 in Figuur 1, is een voormalig buitenzwembad. Dit zwembad bevat water en is volledig omgeven door hoge dennenbomen en een aantal loofbomen. Begroeiing van waterplanten is afwezig en bladafval op het wateroppervlak was aanwezig. De waterkwaliteit daarvan is zeer matig door bladafval; ook groeien er groeien geen waterplanten in waardoor een goede voortplanting bemoeilijkt wordt. De poel is door de omgevende bomen sterk beschaduwd, waardoor het water slecht opwarmt.

De omgeving is weergegeven met behulp van foto's in bijlage 3.

2.2. Voorgenomen handeling

De voorgenomen handelingen omvatten herinrichting van het terrein op acht punten, namelijk;

1. het gebouw "Emmapleinen" krijgt begroeide gevels en daken met zonnepanelen en sedum vegetatie,
2. de parkachtige inrichting rondom "Emmapleinen" wordt aangesloten op de aanwezige padenstructuur,
3. er wordt 0,43ha bosplantsoen aangeplant op twee locaties
4. de aanleg van een boomgaard met 14 hoogstam fruitbomen op één locatie,
5. de hoofdentree wordt vernieuwd met een overdekte fietsenstalling en parkeergelegenheid (58, waarvan 47 op verstevigd gras),
6. Voor medewerkers wordt een parkeercluster van 116 parkeerplaatsen waarvan 20 op gras en een overdekte fietsenstalling aangelegd,
7. Reserve parkeerlocatie met 41 plaatsen op gras, die eventueel verstevigd kan worden. De bosrand langs deze locatie wordt voorzien van zoom- en mantelvegetatie.
8. Verdeeld over negen, niet gespecificeerde locaties maar binnen het plangebied, worden nog 60 solitaire bomen aangeplant.

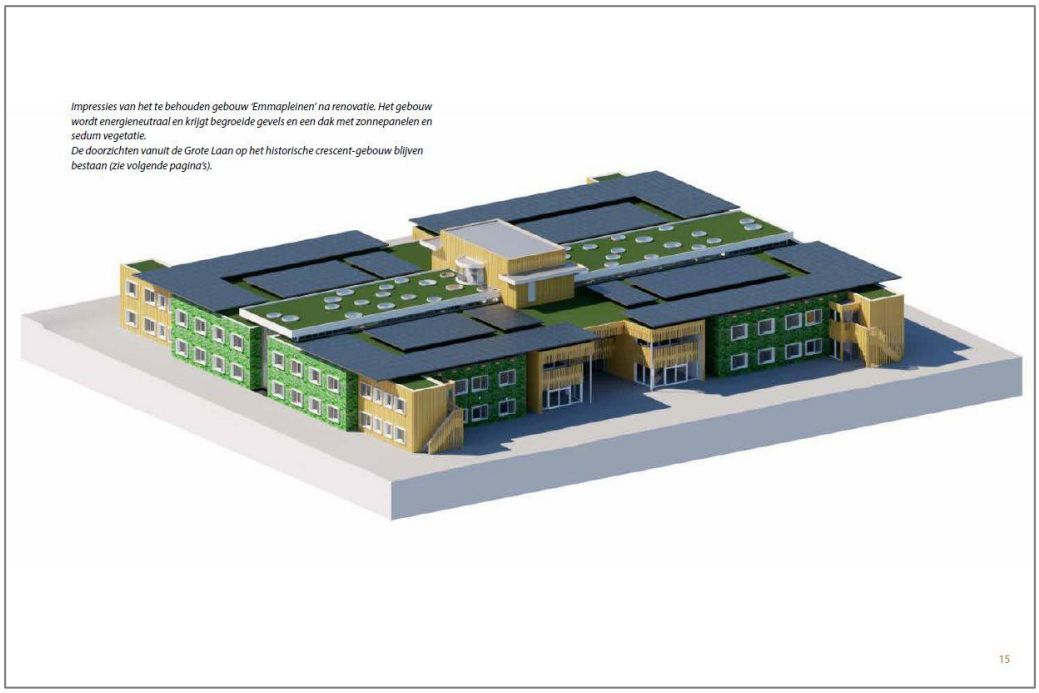
Op het moment van de veldopname voor de quickscan waren de volgende werkzaamheden van de herinrichting al uitgevoerd:

- er is 0,43ha bosplantsoen aangeplant op twee locaties (nr. 8 in Figuur 1, punt 3 in de Inleiding).
- de hoofdentree wordt vernieuwd met een overdekte fietsenstalling en parkeergelegenheid (58 plaatsen, waarvan 47 op verstevigd gras) (nr. 12 in Figuur 1, punt 5 in de Inleiding).
- Voor medewerkers is een parkeercluster van 116 parkeerplaatsen, waarvan 20 op gras en een overdekte fietsenstalling aangelegd (nr. 13 in Figuur 1, punt 6 in de Inleiding).

Figuur 2 Werkzaamheden in uitvoering rondom Emmapleinen tijdens het veldbezoek.

Ontwerp van de nieuwe situatie gebouw Emmapleinen (bron Zizia zorggroep sept. 2020)

2.3. Werkwijze quickscan

Bronnenonderzoek

Voor de toetsing aan gebiedsbescherming is de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden (Natura 2000 (N2000), Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Groene Ontwikkelingszone (GO) bepaald.

Ter voorbereiding op het veldbezoek is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd om een indruk te krijgen van de mogelijke natuurwaarden van (de omgeving van) het plangebied (Figuur 3). Het bij raadpleging van de NDFF gehanteerde zoekgebied is in de volgende figuur weergegeven; er is een zoekperiode van 10 jaar aangehouden. Van dit zoekgebied en deze periode kan afgeweken zijn, bijvoorbeeld voor soorten die zeer mobiel zijn en/of waarvan weinig/geen waarnemingen in de NDFF zijn ingevoerd. Tevens is er vanwege de ligging van de locatie, voor de vegetatie een kleiner zoekgebied aangehouden (Figuur 4) dat meer relevant is voor het plangebied omdat beekdalsoorten niet worden verwacht.

Figuur 3 Groot zoekgebied in NDFF, relevant voor mobiele organismen, omgeven door het zwarte kader. Bron: NDFF

Figuur 4 Zoekgebied NDFF, relevant voor immobiele organismen (zoals vegetatie) omgeven door zwart kader. Bron: NDFF

Veldbezoek

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 13 oktober 2020, om 10:00, onder de volgende weersomstandigheden: droog, half bewolkt, 12°C, 1 Bft. Het bezoek is uitgevoerd door twee ervaren ecologen van De Groene Ruimte[2)]. Er is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten[3)]. Daarbij is gezocht naar (sporen van) beschermde soorten. Tevens is het plangebied met het oog op gebiedsbescherming nauwkeurig beoordeeld. Voor zover van toepassing zijn ook andere bijzondere waarnemingen genoteerd. Er zijn geen gerichte inventarisaties (met vallen en dergelijke) naar bepaalde soort(groep)en uitgevoerd.

Tijdens het veldbezoek is aanvullende informatie verkregen over de aanwezigheid van soorten bij de dienstdoende terreinbeheerder/boswachter. Hierbij is een nabijgelegen ijskelder bezocht die is ingericht als vleermuisverblijfsplaats. De ijskelder ligt op ongeveer 50 meter van het plangebied. Daar werden meerdere individuen van de Watervleermuis aangetroffen en één Baardvleermuis (Figuur 5). Eerder zijn ook de Franjestaart vleermuis en de Gewone grootoorvleermuis waargenomen in deze kelder.

2) Ir. R. Noordhuis en L. Kijm

3) De meeste plant- en diersoorten zijn niet jaarrond vindbaar in het veld. Door het plangebied ook op mogelijke geschiktheid voor beschermde soorten te beoordelen, wordt een beeld verkregen van de mogelijkheid of waarschijnlijkheid dat deze soorten voorkomen. Om een maximale zekerheid over het al dan niet voorkomen te verkrijgen zijn in het algemeen gerichte inventarisaties in de daarvoor geschikte seizoenen noodzakelijk.

Figuur 5 Links: Één van de Watervleermuizen en rechts: de Baardvleermuis die in de ijskelder verbleven op het moment van het veldbezoek.

Analyse en rapportage

De resultaten uit bronnenonderzoek en veldbezoek zijn verwerkt en geanalyseerd op mogelijke consequenties vanuit de Wet natuurbescherming.
Alle in de rapportage opgenomen foto's zijn tijdens het veldwerk door De Groene Ruimte gemaakt, tenzij anders is aangegeven.

3. RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING

3.1. Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt voor een klein deel in het Natura 2000-gebied de “Veluwe” (Figuur 6) dat is aangewezen voor zowel de habitat- als de vogelrichtlijn; binnen het plangebied ligt nog wel een kleine snipper van het N2000-gebied: een verhard pad.
Ongeveer 450m zuidelijk van en geheel buiten het plangebied, ligt het Natura 2000-gebied “Rijntakken”, dat eveneens is aangewezen voor zowel de habitat- als de vogelrichtlijn.

Figuur 6 Overzicht grens Natura 2000 gebied “Veluwe” nabij en in het plangebied rood omkaderd. Bron basiskaart: https://geocontent.rvo.nl/Natura2000/Overzichtskaart

Van het plan liggen de reservelocatie voor parkeerplaatsen (nr. 14 in Figuur 1, zie ook Figuur 76) en de geplande boomgaard (rode rechthoekje; nr. 9 in Figuur 1) deels binnen het N2000-gebied Veluwe.

Figuur 7 De reserve parkeerplekken die reeds in gebruik zijn met de daarachter groene gazonstrook.

Door de voorgenomen handeling kunnen verschillende mogelijk significant negatieve effecten op de aangewezen beschermde soorten en habitattypen worden uitgesloten of worden voorkomen:

- Oppervlakteverlies.
  Met betrekking tot eventueel oppervlakte verlies zijn er twee ontwikkelingen relevant.
  - De reserveparkeerplaats betreft een deels kale, deels gazonachtige vegetatie onder bomen, in het N2000-gebied. Door deze permanent als parkeerplaats in te richten met (half)verharding wordt een aantal m^2 aan het N2000-gebied onttrokken. Hoewel het om een relatief zeer beperkte oppervlakte gaat, is niet op voorhand te zeggen of het bevoegd gezag dit wel of niet als een significant negatief effect zal beoordelen.
  - De boomgaard ligt deels binnen het N2000-gebied. Door beplanting wordt het N2000-gebied echter niet kleiner; van oppervlakteverlies is hier dan ook geen sprake.
- Geluid, licht, trilling, mechanische verstoring.
  Een aantal voor N2000-gebied aangewezen soorten zijn gevoelig voor geluid, licht en/of trilling. Bij een traditionele bouwwijze zijn negatieve effecten door deze verstoringsfactoren voor deze soorten niet op voorhand uit te sluiten. Wanneer de werkzaamheden zo kunnen worden uitgevoerd dat geluid, licht en/of trilling kunnen woorden voorkomen of tot een minimum kunnen worden beperkt, kunnen negatieve effecten worden voorkomen. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan zeer gerichte verlichting zowel qua richting en verstrooiing als qua momenten van

verlichting (in actieve vleermuisperiode niet in schemer of 's nachts) en kleur (amberkleurig i.v.m. vleermuizen).
Mechanische verstoring is niet aan de orde omdat er, met uitzondering van het maken van plantgaten, geen grondwerkzaamheden, grondverzet e.d. worden uitgevoerd.

- Versnippering en verandering in populatiedynamiek zijn bij deze handeling niet aan de orde omdat de samenhang van het Natura 2000-gebied niet wordt aangetast, er geen barrières worden opgericht die migratie bemoeilijken en er geen soorten worden geïntroduceerd of anderszins wordt ingegrepen met als doel of met als gevolg veranderingen op populatieniveau.
- Verdroging en verontreiniging zijn bij deze ontwikkeling niet aan de orde omdat er niet in de waterhuishouding wordt ingegrepen en er geen verontreinigende werkzaamheden worden uitgevoerd.
- Stikstofdepositie.
  Voor de Veluwe zijn verschillende stikstofgevoelige habitattypen aangewezen. De bestaande situatie, de aanlegfase (verbouwing, aanplanting van boomgaard en de eventuele versteviging van reserve parkeerplekken) en de gebruiksfase brengen elk een bepaalde emissie met zich mee. Om effectendoor de handeling, inclusief toekomstig gebruik, op de stikstofgevoelige habitattypen te kunnen toetsen is een emissieberekening voor deze drie fasen, alsmede een vergelijking tussen de bestaande en de nieuwe situatie, vereist.[4)].

3.2. Habitattypen

Voor N2000-gebied Veluwe zijn 19 habitattypen vastgesteld. Bij het veldbezoek is vastgesteld dat geen van deze voor N2000-Veluwe aangewezen habitattypen binnen het plangebied voorkomen of logischerwijze binnen het bestaande gebruik te ontwikkelen zijn; bovendien zijn er geen ingrepen die eventuele uitbreidingsdoelen definitief onmogelijk maken. Ook kan de bestaande vegetatie op het voormalige grasveld (nr. 9 in Figuur 1) niet tot een van de voor de Veluwe aangewezen habitattypen worden gerekend:

- de aanwezige vegetatie in het plangebied is geen bos, heide of zandverstuiving;
- typische heischrale soorten ontbreken waardoor het veld niet kan worden aangemerkt als heischraal grasland.
- open water en jeneverbestruwelen zijn afwezig;
- vochtige vegetaties die tot bijvoorbeeld blauwgrasland ontwikkeld zouden kunnen worden zijn afwezig.

4) Door een recente uitspraak van de Raad van State is de regelgeving rondom de (extra) uitstoot van stikstof gewijzigd. Op basis van de huidige berichtgeving is voor activiteiten die voorheen zonder melding vergunningsvrij waren, nu wel een vergunning nodig (Kamerbrief stand van zaken PAS korte termijn d.d. 27 juni 2019). "In veel gevallen zal nader moeten worden onderzocht op welke wijze effecten van stikstofdepositie kunnen worden uitgesloten of gecompenseerd. Er zijn vele gedachtenlijnen te verkennen, zoals mitigerende maatregelen, saldering, ADC toets, fasering, etc. Dit traject is maatwerk." (Element advocaten, 2019)

3.3. Habitatrichtlijnsoorten

Voor het N2000-gebied “Veluwe” zijn zeven habitatrichtlijnsoorten aangewezen met een instandhoudings- of uitbreidingsdoel. Per doelsoort is er gecontroleerd of de veranderingen op de planlocatie een rol spelen voor het habitatgebruik.

- Gevlekte witsnuitlibel, Beekprik, Rivierdonderpad en Drijvende waterweegbree zijn in het plangebied uitgesloten omdat er geen geschikt biotoop aanwezig is.
- Meervleermuis, Kamsalamander en Vliegend hert zijn niet op voorhand uitgesloten in het plangebied:
  Van de Meervleermuis zijn geen waarnemingen bekend in het plangebied. De soort wordt op de Veluwe vooral in de winter aangetroffen in koele winterverblijven zoals bunkers. De aanwezige ijskelder zou zo’n winterverblijfplaats kunnen zijn. Hier is de Meervleermuis echter nog nooit waargenomen. De ingreep heeft ook geen invloed op de ijskelder.
  De Kamsalamander is een aangewezen habitatrichtlijnsoort voor de Veluwe èn Rijntakken. Voor de twee aanwezige waterpartijen is de geschiktheid als voortplantingswater beoordeeld. De waterkwaliteit van de twee aanwezige poelen is zeer matig door bladafval; ook groeien er groeien geen waterplanten in waardoor een goede voortplanting bemoeilijkt wordt. Daarnaast zijn de poelen omgeven door de omringende bomen sterk beschaduwd waardoor het water slecht opwarmt, en is er nauwelijks landhabitat in de omgeving aanwezig. Hoewel de kamsalamander wel in de uiterwaarden voorkomt is het niet te verwachten dat deze van daaruit het plangebied kan bereiken vanwege de afstand, maar meer nog door de drukke tussenliggende provinciale N225.
  Het Vliegend hert is gebonden aan oude eikenstronken, omdat daar specifieke schimmels op voorkomen die voor de larven van het Vliegend hert onmisbaar zijn. Dergelijke stronken zijn in de omgeving afwezig; ook zijn er geen waarnemingen bekend (NDFF) op de zuidelijke Veluwe. Hierdoor is het uitgesloten dat het Vliegend hert aanwezig is of zich kan vestigen in of nabij het plangebied.

3.4. Vogelrichtlijnsoorten - broedvogels

Voor N2000-Veluwe zijn in totaal 10 broedvogelsoorten aangewezen.
Duinpieper, Boomleeuwerik, Draaihals, Nachtzwaluw, Tapuit en Grauwe klauwier kunnen vanwege ontbreken van geschikt biotoop of te ontwikkelen biotoop in het plangebied worden uitgesloten.
IJsvogel, Roodborsttapuit, Zwarte specht en Wespendief zijn aangewezen broedvogelsoorten die het gebied of een klein deel daarvan dichtbij het plangebied bezetten (Provincie Gelderland, 2020).

- De Roodborsttappuit en IJsvogel ondervinden geen effecten van de handelingen doordat deze het leefgebied van deze soorten niet aantasten of beïnvloeden.
- De Zwarte specht ondervindt evenmin effecten van de handelingen doordat deze het leefgebied van deze soort niet aantasten of beïnvloeden; de Zwarte specht heeft ook geen geschikt foerageergebied in het gedeelte van het plangebied dat in

het Natura 2000-gebied ligt vanwege het ontbreken van mierenhopen en dode boomstammen.

- Ook de Wespendief is een voor dit N2000-gebied aangewezen broedvogelsoort. De Wespendief komt ten zuiden van het plangebied voor, maar niet direct grenzend aan het plangebied. Wel dient het plangebied mogelijk als foerageergebied (Natura2000, 2017). Rondom bebouwing wordt een zone van 25 meter niet door de Wespendief als foerageergebied gebruikt (Van Manen, van Diermen, van Rijn, & van Geneijgen, 2011). Op meer dan 25 m afstand van bebouwing worden er geen werkzaamheden uitgevoerd die een negatief effect kunnen hebben op het foerageergebied, integendeel: het foerageergebied wordt verbeterd doordat er een bosplantsoen wordt aangeplant. Hierdoor is het uitgesloten dat de Wespendief een negatief effect kan ervaren.

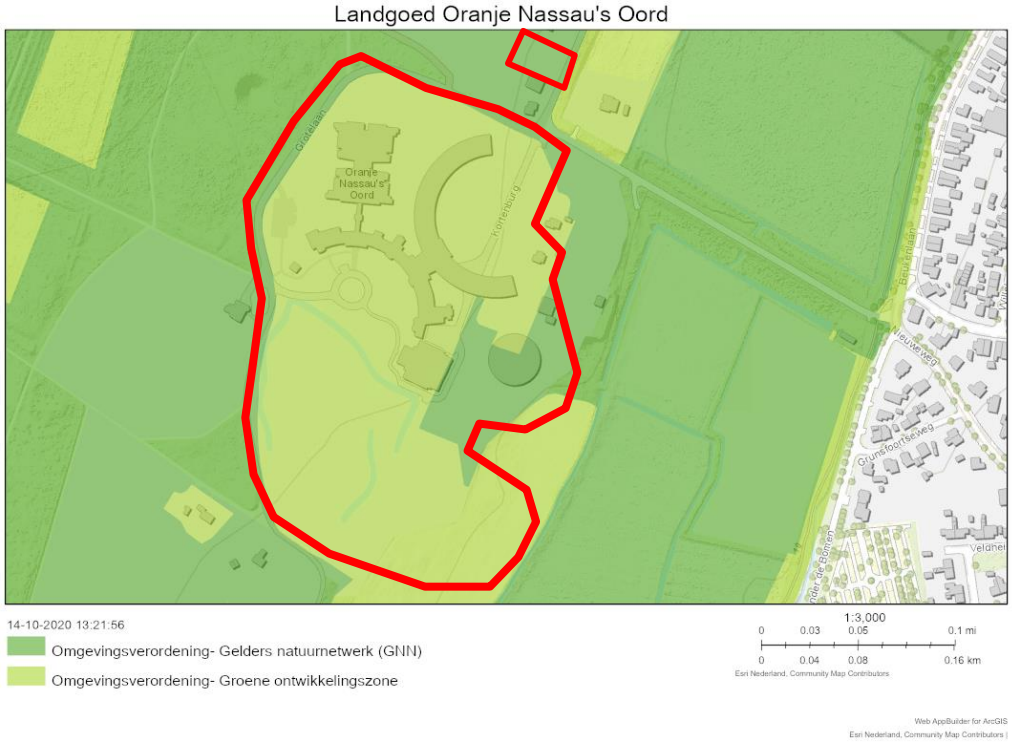
3.5. Vogelrichtlijnsoorten – niet-broedvogels

Van de 25 soorten niet-broedvogels (watervogels en steltlopers die zijn aangewezen voor de Natura 2000-gebieden “Rijntakken”, zijn geen waarnemingen in het bronnenonderzoek aangetroffen; ook bij het veldbezoek zijn ze niet aangetroffen. Daarnaast is voor deze soorten (zoals de Aalscholver en Bergeend) het gebied ongeschikt geacht vanwege de afwezigheid van voldoende water- en graslandoppervlak.

3.6. Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone

Het plangebied ligt gedeeltelijk in een gebied dat is aangewezen als het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO) (Figuur 8). Er is nagegaan of de handelingen de wezenlijke kwaliteiten van het GNN en GO al dan niet aantasten.

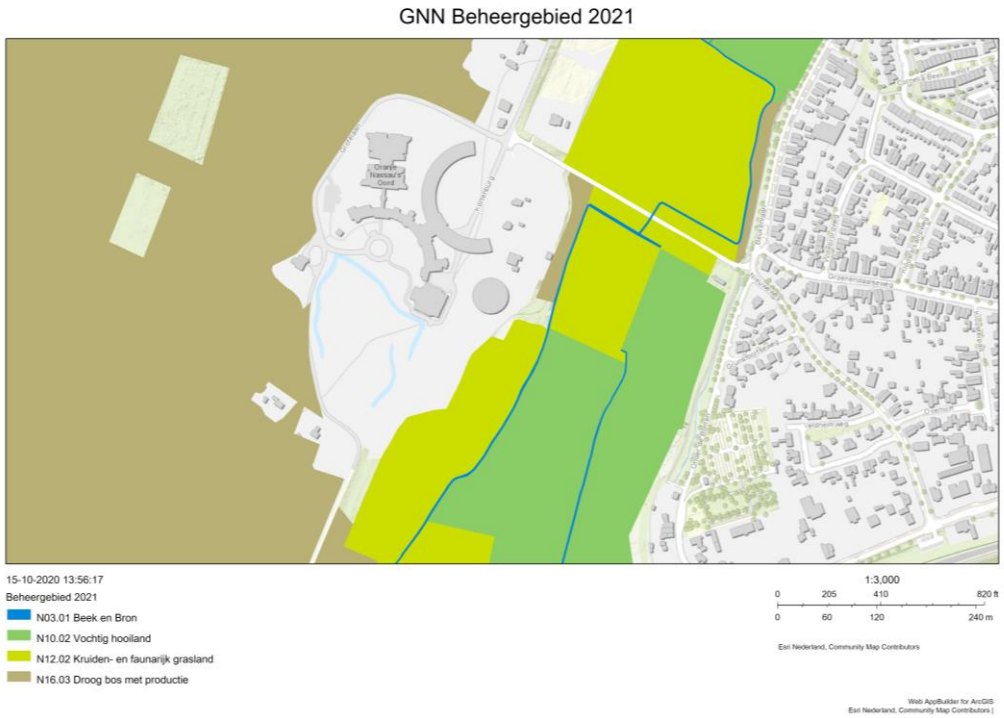
Figuur 8 Overzicht GNN (donkergroen) en GO (lichtgroen) in en om het plangebied dat rood omkaderd is.
Bron basiskaart: https://gelderland.maps.arcgis.com/

Het plangebied ligt buiten het GNN zoals aangegeven in het Natuurbeheerplan 2021 (Figuur 9), wat is vastgesteld op 27 augustus 2020 (Open Data Gelderland, 2020). Negatieve effecten op het GNN zijn daarmee uitgesloten.

Voor de Groene Ontwikkelingszone wordt er verwacht dat de resultaten van de handelingen een positief effect hebben voor de natuurontwikkelingsdoelen. Een voorbeeld hiervan is de ontwikkeling in het plangebied van biotopen voor vlinders, reptielen en amfibieën en de ontwikkeling van bosranden en overgangen bos-cultuurgronden door de aanleg van bloemenperken en het gebruik van maaisel uit de directe omgeving .

Figuur 9 Het Gelders Natuurnetwerk (GNN) beheergebied met de specificatie van de gebieden die het plangebied omringen. Bron: geoportaal.gelderland.nl

4. RESULTATEN SOORTENBESCHERMING

Er wordt per onderdeel besproken wat er per voorgenomen handelingspunt (zie de acht genoemde punten in Hoofdstuk 1, inleiding) van toepassing is.

4.1. Flora

Er zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen binnen het NDFF-zoekgebied. Ook tijdens het veldbezoek zijn deze plantensoorten niet gevonden. Er wordt daarom aangenomen dat er geen beschermde plantensoorten aanwezig zijn in het plangebied.

4.2. Zoogdieren

4.2.1. Vleermuizen

Binnen het zoekgebied zijn de Gewone dwergvleermuis, Kleine dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Laatvlieger, Franjestaart, Baardvleermuis / Brandts vleermuis, Rosse vleermuis, Watervleermuis en een Myotis spec. waargenomen (NDFF). Door De Groene Ruimte zijn in het verleden boven de Neder-Rijn waarnemingen gedaan van de Meervleermuis.

De aanwezigheid van vleermuizen, kon niet worden uitgesloten in het pand “Emmapleinen”. Er zijn verse ontlastingssporen (Figuur 10) aangetroffen op drie locaties aan het pand en er zijn nog een aantal andere potentiële verblijfsplaatsen aangetroffen voor vleermuizen. Deze (potentiële) verblijfsplaatsen zijn voornamelijk waargenomen

Figuur 10 Vleermuis ontlastingssporen aan Emmapleinen in het rood omcirkelt. Foto: DGR

in de hoeken en op de hoeken van het pand. Dit is van invloed op de voorgenomen werkzaamheden (punt 1) aan en rondom het pand (nr. 6 in Figuur 1).

Op de overige locaties zoals beschreven in punt 2, 3, 4, 5, 6 en 7 zijn geen (sporen) van vleermuizen aangetroffen of mogelijkheden waargenomen waar deze een verblijf zouden kunnen hebben. Hier zijn verblijfsplaatsen van vleermuizen dus uitgesloten.

In het kader van eerdere mitigatie voor de sloop van een uitbouw van het sanatorium, zijn zes vleermuiskasten opgehangen aan het oude sanatorium. Onder vijf van de zes opgehangen kasten zijn bij het veldonderzoek vleermuis-ontlastingssporen vastgesteld. Er zijn geen voorgenomen handelingen voor het sanatorium, zodat verstoring van deze verblijfplaatsen niet aan de orde is.

4.2.2. Overige zoogdieren zonder vrijstelling

Uit deze categorie zijn de Boommarter en Wezel in en nabij het plangebied te verwachten op basis van bronnenonderzoek (NDFF). Daarnaast zijn er vraat- en loopsporen vastgesteld (Figuur 11) van de Das op (nr. 8 in Figuur 1) en nabij (nr. 9 in Figuur 1) het terrein.

Figuur 11 Links: reserve parkeerplaats waarbij het bosplantsoen wordt afgegrensd met boomstammen. De vraatsporen van de das zijn in het bosplantsoen naast de boomstam zichtbaar. Rechts: een voetspoor van de Das tussen de vraatsporen, rood omcirkeld. Foto's gemaakt bij nr. 8 zoals aangegeven in Figuur 1.

Het gehele gebied is verder mogelijk geschikt voor Waterspitsmuis, Hermelijn, Bunzing, Steenmarter en de Eekhoorn door de variërende vegetatie zoals grote bomen, de aanwezigheid van bos en struiken. Het oude sanatorium (nr. 4 in Figuur 1) biedt ook mogelijkheden voor verblijfsplaatsen van de steenmarter. Wildzwijn en Edelhert kunnen sporadisch worden aangetroffen op het terrein doordat het plangebied naast de

Veluwe ligt en deze soorten daar veel voorkomen. Van een blijvende aanwezigheid is echter voorlopig geen sprake.

De handelingen hebben geen negatief effect hebben (er wordt geen vegetatie meer verwijderd, er zijn geen werkzaamheden aan het oude sanatorium) op eventuele verblijfs- en/of foerageerplaatsen.

4.2.3. Overige zoogdieren met vrijstelling

De lage struiken rond de gebouwen in het plangebied zijn geschikt voor Egels. Daarnaast kan nog Bosmuis en Rosse woelmuis verwacht worden. De Ree kan sporadisch worden waargenomen op het terrein. In Gelderland zijn dit vrijgestelde soorten; wel geldt altijd de zorgplicht.

4.3. Vogels

4.3.1. Jaarrond beschermde nesten

Huismus en Gierzwaluw

In het gehanteerde zoekgebied zijn in de NDFF geen waarnemingen bekend van Huismus en Gierzwaluw.
Aan de schuur (Figuur 12), zuidelijk van het huidige grasveld met nr. 9 in figuur 1, is een gierzwaluwkast aangebracht. Er waren geen aanwijzingen dat deze in gebruik is (geweest) door Gierzwaluw of Huismus. Er zijn overigens ook geen voorgenomen handelingen aan het gebouw en de aanplant van de boomgaard bij nr. 9 zorgt ook niet voor een mindere geschiktheid van de eventuele invliegroutes of de nestkast zelf voor deze soorten.
Verstoring van een jaarrond beschermde nestplaats is daarmee niet aan de orde.

Figuur 12 De gierzwaluwkast in het rode kader, aan de historische schuur naast de toekomstige boomgaard (nr. 9 in Figuur 1).

Overige jaarrond beschermde nesten

In de NDFF zijn binnen het opgegeven zoekgebied waarnemingen opgenomen van Boomvalk, Havik, Sperwer en Buizerd.
Tijdens het veldwerk zijn er echter van deze soorten in het plangebied geen nesten vastgesteld. Wel kunnen horsten van deze soorten in naburige bosgebieden aanwezig zijn. Invloed van de handeling op eventueel in de omgeving aanwezige horsten wordt uitgesloten.

4.3.2. Broedgevallen

Van verschillende volgende soorten zijn broedgevallen te verwachten omdat er oude nesten zijn aangetroffen, en/of op basis van waarnemingen in de NDDF, en/of op basis van ecologische kennis:

- aan het oude sanatorium (nr. 4 in Figuur 1) zijn ±45 oude nesten van huiszwaluwen geteld;
- voorheen werden door de terreinbeheerder nesten van boerenzwaluwen waargenomen.
- verder zouden soorten als Pimpelmees, Appelvink, Grote Bonte Specht, Boompieper en Ransuil in het gebied kunnen broeden.

Broedgevallen mogen nooit worden verstoord; de nesten van deze soorten zijn echter niet jaarrond beschermd. Daarnaast zijn de geschikte locaties daarvoor buiten de handelingslocaties zoals omschreven in punt 1, 2, 3, 4, 5 , 6 en 7.

4.4. Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

Binnen het NDFF-zoekgebied zijn er in de NDFF geen waarnemingen opgenomen van de beschermde reptielensoorten Hazelworm en Ringslang.

Bij het veldbezoek s het volgende vastgesteld.

- Bij het veldbezoek zijn geen (sporen van) de beschermde Hazelworm waargenomen. De randen van het grasveld waar de boomgaard wordt aangeplant (nr. 9 in Figuur 1) zoals omschreven in punt 4, zijn wel geschikt habitat voor Hazelworm. Hiermee dient bij aanleg van de boomgaard rekening te worden gehouden.
- Bij het veldbezoek zijn ook geen (sporen van) de beschermde Ringslang waargenomen. Wel is een broedhoop van de Ringslang was aan de oostelijke rand van nr. 8 in Figuur 1 aangetroffen.
- De Zandhagedis staat niet vermeld tussen de waarnemingen in het NDFF-zoekgebied, maar wel daarbuiten. Het bosgebied binnen het plangebied is wel geschikt voor deze soort, zodat de aanwezigheid van de Zandhagedis hier niet geheel is uit te sluiten. Dit potentiële leefgebied valt echter buiten de handeling, zodat negatieve effecten niet aan de orde zijn.

Amfibieën

Bij het bronnenonderzoek zijn er binnen het NDFF-zoekgebied geen waarnemingen vastgesteld van een beschermde of zeldzame amfibieënsoort.

De Alpenwatersalamander is niet geheel uit te sluiten vanwege de geschiktheid van het plangebied voor de soort en aanwezigheid van de soorten in een wijde omgeving. Dit geldt ook voor de Poelkikker die wordt waargenomen in de uiterwaarden. Het plangebied is voor de Rugstreeppad weinig geschikt doordat er te weinig dynamiek in aanwezig is. De potentiële aanwezigheid van de voorgenoemde soorten zal niet worden benadeelt door de handeling en wordt eerder bevordert. Daardoor is er geen nader onderzoek noodzakelijk.

Vissen

Beide waterpartijen in het plangebied zijn ongeschikte habitat voor (beschermde) vissoorten.

4.5. Insecten en andere ongewervelden

In het NDFF-zoekgebied zijn geen beschermde ongewervelden waargenomen.

Op het moment van de QuickScan bevinden zich binnen het plangebied geen plantensoorten die als waardplant gebruikt kunnen worden door beschermde insecten. Het plangebied vormt geen geschikt leefgebied voor beschermde insecten en andere ongewervelden. De aanwezigheid van beschermde ongewervelden wordt derhalve uitgesloten.

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

5.1. Gebiedsbescherming

Significant negatieve effecten

Significant negatieve effecten op in de aangrenzende N2000-gebieden Veluwe en Rijntakken aangewezen habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en vogelrichtlijnsoorten zijn voor de volgende typen en soorten niet aan de orde.

- Habitattypen.
  Er worden door de handeling geen aangewezen habitattypen beïnvloed.
- Habitatrichtlijnsoorten.
  De aangewezen habitatrichtlijnsoorten worden niet negatief beïnvloed door de handeling, onder de voorwaarde voor uitvoering dat geluid, licht en trilling worden geminimaliseerd en worden aangepast aan de habitatrichtlijnsoorten, bijvoorbeeld door de (bouw)verlichting zo toe te passen dat de Meervleermuis daar geen hinder van ondervindt.
- Vogelrichtlijnsoorten.
  De in de vogelrichtlijn aangewezen broedvogels en niet-broedvogels worden niet negatief beïnvloed door de handeling

Verstorende factoren

- De volgende verstoringsfactoren zijn hier niet aan de orde: mechanische verstoring, versnippering, verandering in populatiedynamiek, verdroging en verontreiniging.
- Significant negatieve effecten door de volgende (verstorings)factoren zijn echter niet op voorhand uit te sluiten:
  - Oppervlakteverlies.
    Door de reserveparkeerplaats in te richten met (half)verharding wordt een relatief beperk aantal m^2 aan het N2000-gebied Veluwe onttrokken. In ecologisch opzicht is dat niet als significant negatief effect te beoordelen; de situatie is ook omkeerbaar. Desondanks is op voorhand echter niet te zeggen of het bevoegd gezag dat al dan niet als een significant negatief effect zal beoordelen.
  - Geluid, licht en trilling.
    Een aantal voor het N2000-gebied Veluwe aangewezen soorten zijn gevoelig voor geluid, licht en/of trilling. Wanneer de werkzaamheden zo worden uitgevoerd dat geluid, licht en/of trilling worden voorkomen of tot een minimum worden beperkt, kunnen negatieve effecten worden voorkomen. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan zeer gerichte verlichting zowel qua richting en verstrooiing als qua momenten van verlichting (in actieve vleermuisperiode niet in schemer of ’s nachts) en kleur (amberkleurig i.v.m. vleermuizen).
  - Stikstofdepositie.
    Voor de Veluwe zijn verschillende stikstofgevoelige habitattypen aangewezen. De bestaande situatie, de aanlegfase en de gebruiksfase brengen elk een bepaalde emissie met zich mee. De effecten daarvan op stikstofgevoelige habitattypen dienen te worden getoetst om te beoordelen of daarvoor al dan geen vergunning is vereist.

GNN en GO

Er zijn geen negatieve effecten op het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO); integendeel: de ontwikkeling van groene zomen, bosplantsoen en de aanleg van bloemrijke plantsoenen zal deze eerder versterken.

5.2. Soortenbescherming

Flora

- Er kan worden aangenomen dat er geen beschermde flora aanwezig is in het plangebied.

Vleermuizen

- Vaste verblijfplaatsen van Gewone en Ruige dwergvleermuis, Meervleermuis, Baard- / Brandtsvleermuis, Franjestaart en Gewone grootoorvleermuis niet worden uitgesloten in het pand “Emmapleinen” onder daktrim in of op hoeken van het pand. Hoewel er geen open stootvoegen zijn, kunnen vleermuizen via de dakrand wel de spouwruimte bereiken.
- Nader onderzoek is nodig als er handelingen worden uitgevoerd aan het dak bij de randen in de hoeken, omdat deze van invloed kunnen zijn op verblijfplaatsen van vleermuizen. Om uitsluitsel te geven of nader onderzoek nodig is, is het van groot belang om exact te weten welke handelingen er verricht moeten worden voor het plaatsen van de groene gevels, sedumvegetatie en zonnepanelen op het dak. Indien er niet kan worden uitgesloten dat er verstoring dan wel vernietiging van verblijfsplaatsen plaats kan vinden, op basis van de extra verkregen informatie, dient nader onderzoek uitsluitsel te geven over vaste verblijfplaatsen én de mate waarin ze door de voorgenomen handelingen worden verstoord..
- Werkzaamheden waarbij verstoring van vaste verblijfplaatsen is uit te sluiten omdat deze niet aanwezig zijn, of zo worden uitgevoerd dat er geen verstoring kan zijn, kunnen zonder voorafgaand nader onderzoek worden uitgevoerd. Dit betreft bijvoorbeeld werkzaamheden aan de kozijnen, omdat hier geen mogelijkheden voor vleermuizen zijn vastgesteld.
- Indien uit het nader onderzoek blijkt dat er vaste verblijfplaatsen in het plangebied aanwezig zijn, en verstoring of vernietiging van deze verblijfplaatsen niet te voorkomen is, is een ontheffing in het kader van de Wnb-soortenbescherming nodig. Aan het verkrijgen van een ontheffing zijn voorwaarden verbonden.

Overige zoogdieren

- Er is geen sprake van vaste verblijfplaatsen van overige beschermde zoogdiersoorten zonder vrijstelling in de onderzochte panden. Wel kan er sprake zijn van Egels, Bosmuizen en Rosse woelmuizen. Sporadisch kan een Ree worden verwacht. Voor deze dieren geldt altijd wel de zorgplicht.

Vogels

- Jaarrond beschermde nestplaatsen zijn afwezig in het plangebied. Er is geen nader onderzoek nodig.

- Alle broedgevallen, ook van de algemene vogelsoorten, zijn bij de wet beschermd en mogen niet verstoord of vernietigd worden.
- Voorafgaand aan de werkzaamheden dient een broedgevallencheck te worden uitgevoerd. Indien er broedgevallen mogelijk zijn, maar niet actief, dient deze locatie ongeschikt gemaakt te worden waarbij wordt gecontroleerd dat de vogel niet vast kan komen te zitten.

Reptielen, amfibieën en vissen

- Beschermde verblijfplaatsen of essentieel leefgebied van reptielen zijn vastgesteld, maar worden niet aangetast door de handeling. Broedhopen voor de ringslang zijn bekend en de geplaatste boomstammen creëren juist geschikt habitat voor Hazelworm. Nader onderzoek is niet nodig omdat deze behouden blijven. Beschermde verblijfplaatsen of essentieel leefgebied van amfibieën wordt door de handeling niet aangetast en vissen zijn uitgesloten; vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Reptielen, amfibieën en vissen

- Voor de Hazelworm maar ook de Ringslang wordt sterk aanbevolen om de boomstammen die ter afgrenzing van parkeergelegenheid bij nr. 8 in Figuur 1 liggen, te laten liggen. Dit biedt extra bescherming voor de soorten om in en onder te kruipen en ligt nabij een zandig gebied waar deze soorten zich kunnen opwarmen in de zon, en een geschikt foerageergebied.

Insecten en andere ongewervelden

- Beschermde verblijfplaatsen van insecten en andere ongewervelden zijn uitgesloten; vervolgstappen zijn niet aan de orde.

5.3. Vervolgtraject

Vaststellen noodzaak nader onderzoek

In het pand ‘Emmapleinen’ zijn potentieel voor vleermuizen geschikte verblijfplaatsen aanwezig. Een nader onderzoek naar vleermuizen is nodig als niet kan worden gegarandeerd dat deze potentiële verblijfplaatsen ongemoeid blijven. Om dat te kunnen vast stellen wordt overleg tussen architect, aannemer en ecoloog aanbevolen.
Als nader onderzoek nodig blijkt en als daar uit blijkt dat er vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn, dient te worden gekeken of verstoring aan de orde is of verstoring te voorkomen is. Is verstoring niet te voorkomen, dan is het nodig een ontheffing aan te vragen; de verstorende werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zodra ontheffing is verleend.

Zorgplicht

Voor alle soorten, dus inclusief de soorten met een vrijstelling en soorten zonder bijzondere beschermingsstatus, geldt de wettelijke zorgplicht. Dit houdt in dat al het redelijke gedaan moet worden om verstoring van deze soorten te voorkomen. Een

ecologisch werkprotocol, een praktische leidraad voor de uitvoerder, is daarbij een goed hulpmiddel.

Overig

Voor Hazelworm en Ringslang wordt sterk aanbevolen om de ter afgrenzing van parkeergelegenheid neergelegde boomstammen te laten liggen. Dit biedt extra bescherming voor de soorten om in en onder te kruipen en liggen nabij een zandig gebied waar deze soorten zich kunnen opwarmen in de zon en een geschikt foerageergebied.

BRONNEN

Natura2000. (2017). *PAS gebiedsanalyse 057 Veluwe.* Natura2000. Opgehaald van https://www.natura2000.nl/sites/default/files/PAS/Gebiedsanalyses_vigerend/057_Veluwe_gebiedsanalyse_15-12-2017_GL.pdf

Open Data Gelderland. (2020). *Ontwerp natuurbeheerplan*. Opgeroepen op oktober 16, 2020, van opendata.gelderland.nl: https://opendata.gelderland.nl/dataset/11742-ontwerp-natuurbeheerplan-2021--beheergebied-ambitie--provincie-gelderland

Provincie Gelderland. (2020). *Natura 2000*. Opgeroepen op oktober 19, 2020, van geoprotaal.gelderland.nl: https://geoportaal.gelderland.nl/portaal/apps/webappviewer/index.html?id=6b1adc4e421a4c7ebcb84d7c12cb7af6

Spitzen - van der Sluijs, A., Willink, G., Creemers, R., Ottburg, F., de Boer, R., Pfaff, P., . . . Struijk, R. (2007). *Atlast reptielen en amfibieën in Gelderland 1985 - 2005.* Nijmegen: Stichting RAVON.

Van Manen, W., van Diermen, J., van Rijn, S., & van Geneijgen, P. (2011). *Ecologie van de Wespendief Pernis apivorus op de.*

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus en Zoogdiervereniging, 2017. Vleermuisprotocol 2017.

Geraadpleegde websites

- NDFF: www.ndff-ecogrid.nl

BIJLAGE 1. MEEST RELEVANTE ARTIKELEN UIT DE WET NATUURBESCHERMING BIJ EEN QUICKSCAN

Onderstaande tekst bevat een aantal artikelen uit de Wet natuurbescherming, welke relevant zijn bij een quickscan in het kader van de soortenbescherming. Uiteraard is alleen de volledige wettekst bepalend; aan onderstaande tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend.

Artikel 3.1. [betreft: Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn].

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5. [betreft: Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn].

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10. [betreft: Beschermingsregime 'andere soorten'].

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
   a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
   b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
   c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
   a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
   b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;

c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
h. in het algemeen belang.

3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

BIJLAGE 2. MIDDELS DE WET NATUURBESCHERMING IN GELDERLAND BESCHERMDE SOORTEN

* geen vrijstelling
V vrijstelling

Vleermuizen					
Baardvleermuis	*	Bechstein's vleermuis	*	Bosvleermuis	*
Brandt's vleermuis	*	Franjestaart	*	Gewone dwergvleermuis	*
Gewone grootoorvleer-muis	*	Grijze grootoorvleermuis	*	Grote hoefijzerneus	*
Grote rosse vleermuis	*	Ingekorven vleermuis	*	Kleine dwergvleermuis	*
Kleine hoefijzerneus	*	Laatvlieger	*	Meervleermuis	*
Mopsvleermuis	*	Noordse vleermuis	*	Rosse vleermuis	*
Ruige dwergvleermuis	*	Tweekleurige vleermuis	*	Vale vleermuis	*
Watervleermuis	*				

Overige zoogdieren					
Aardmuis	V	Bever	*	Boommarter	*
Bosmuis	V	Bruinvis	*	Bultrug	*
Bunzing	*	Damhert	*	Das	*
Dwergmuis	V	Dwergpotvis	*	Dwergspitsmuis	V
Dwergvinvis	*	Edelhert	*	Eekhoorn	*
Egel	V	Eikelmuis	*	Gestreepte dolfijn	*
Gewone bosspitsmuis	V	Gewone dolfijn	*	Gewone spitsdolfijn	*
Gewone vinvis	*	Gewone zeehond	*	Griend	*
Grote bosmuis	*	Grijze dolfijn	*	Grijze zeehond	*
Haas	V	Hamster	*	Hazelmuis	*
Hermelijn	*	Hille (Butskop)	*	Huisspitsmuis	V
Kleine zwaardwalvis	*	Konijn	V	Lynx	*
Molmuis	*	Narwal	*	Noordse vinvis	*
Noordse woelmuis	*	Ondergrondse woelmuis	V	Orca	*
Otter	*	Potvis	*	Ree	V
Rosse woelmuis	V	Spitsdolfijn van Gray	*	Steenmarter	*
Tuimelaar	*	Tweekleurige bosspitsmuis	V	Veldmuis	V
Veldspitsmuis	*	Vos	V	Waterspitsmuis	*
Wezel	*	Wilde kat	*	Wild zwijn	*
Witflankdolfijn	*	Witsnuitdolfijn	*	Witte dolfijn	*
Woelrat	V	Wolf	*		
Amfibieën					

Alpenwatersalamander	*	Bruine kikker	V	Boomkikker	*
Geelbuikvuurpad	*	Gewone pad	V	Heikikker	*
Kamsalamander	*	Kleine watersalamander	V	Knoflookpad	*
Meerkikker	V	Middelste groene kikker	V	Poelkikker	*
Rugstreeppad	*	Vinpootsalamander	*	Vroedmeesterpad	*
Vuursalamander	*				

Reptielen					
Adder	*	Dikkopschildpad	*	Gladde slang	*
Hazelworm	*	Kemps' zeeschildpad	*	Lederschildpad	*
Levendbarende hagedis	*	Muurhagedis	*	Ringslang	*
Soepschildpad	*	Zandhagedis	*		

Vissen					
Beekdonderpad	*	Beekprik	*	Elrits	*
Gestippelde alver	*	Grote modderkruiper	*	Houting	*
Kwabaal	*	Steur	*		

Dagvlinders					
Aardbeivlinder	*	Apollovlinder	*	Bosparelmoervlinder	*
Boszandoog	*	Bruin dikkopje	*	Bruine eikenpage	*
Donker pimpernelblauw-tje	*	Duinparelmoervlinder	*	Gentiaanblauwtje	*
Grote parelmoervlinder	*	Grote vos	*	Grote vuurvlinder	*
Grote weerschijnvlinder	*	Iepenpage	*	Kleine heivlinder	*
Kleine ijsvogelvlinder	*	Kommavlinder	*	Pimpernelblauwtje	*
Sleedoornpage	*	Spiegeldikkopje	*	Teunisbloempijlstaart	*
Tijmblauwtje	*	Veenbesblauwtje	*	Veenbesparelmoervlinder	*
Veenhooibeestje	*	Veldparelmoervlinder	*	Zilveren maan	*
Zilverstreephooibeestje	*				

Libellen					
Beekrombout	*	Bosbeekjuffer	*	Bronslibel	*
Donkere waterjuffer	*	Gaffellibel	*	Gevlekte glanslibel	*
Gevlekte witsnuitlibel	*	Gewone bronlibel	*	Groene glazenmaker	*
Hoogveenglanslibel	*	Kempense heidelibel	*	Noordse winterjuffer	*
Oostelijke witsnuitlibel	*	Rivierrombout	*	Sierlijke witsnuitlibel	*
Speerwaterjuffer	*				

Kevers					
Brede geelrandwater-roofkever	*	Gestreepte waterroofkever	*	Heldenbok	*
Juchtleerkever	*	Vermiljoenkever	*	Vliegend hert	*
Weekdieren					
Bataafse stroommossel	*	Platte schijfhoren	*		
Overige diersoorten					
Europese rivierkreeft	*				
Vaatplanten					
Akkerboterbloem	*	Akkerdoornzaad	*	Akkerogentroost	*
Beklierde ogentroost	*	Berggamander	*	Bergnachtorchis	*
Blaasvaren	*	Blauw guichelheil	*	Bokkenorchis	*
Bosboterbloem	*	Bosdravik	*	Brave hendrik	*
Brede wolfsmelk	*	Breed wollegras	*	Bruinrode wespenorchis	*
Dennenorchis	*	Dreps	*	Drijvende waterweegbree	*
Echte gamander	*	Franjegentiaan	*	Geelgroene wespenorchis	*
Geel schorpioenmos	*	Geplooide vrouwenmantel	*	Getande veldsla	*
Gevlekt zonneroosje	*	Glad biggenkruid	*	Gladde zegge	*
Groene nachtorchis	*	Groenknolorchis	*	Groensteel	*
Groot spiegelklokje	*	Grote bosaardbei	*	Grote leeuwenklauw	*
Honingorchis	*	Kalkboterbloem	*	Kalketrip	*
Kartuizer anjer	*	Karwijselie	*	Kleine ereprijs	*
Kleine schorseneer	*	Kleine vlotvaren	*	Kleine wolfsmelk	*
Kluwenklokje	*	Knollathyrus	*	Knolspirea	*
Korensla	*	Kranskarwij	*	Kruipend moerasscherm	*
Kruiptijm	*	Lange zonnedauw	*	Liggende ereprijs	*
Liggende raket	*	Moerasgamander	*	Muurbloem	*
Naakte lathyrus	*	Naaldenkervel	*	Pijlscheelkelk	*
Roggelelie	*	Rood peperboompje	*	Rozenkransje	*
Ruw parelzaad	*	Scherpkruid	*	Schubvaren	*
Schubzegge	*	Smalle raai	*	Spits havikskruid	*
Steenbraam	*	Stijve wolfsmelk	*	Stofzaad	*
Tengere distel	*	Tengere veldmuur	*	Tonghaarmuts	*
Trosgamander	*	Veenbloembies	*	Vliegenorchis	*
Vroege ereprijs	*	Wilde averuit	*	Wilde ridderspoor	*
Wilde weit	*	Wolfskers	*	Zandwolfsmelk	*
Zinkviooltje	*	Zomerschroeforchis	*	Zweedse kornoelje	*

BIJLAGE 3. VISUELE WEERGAVE PLANGEBIED

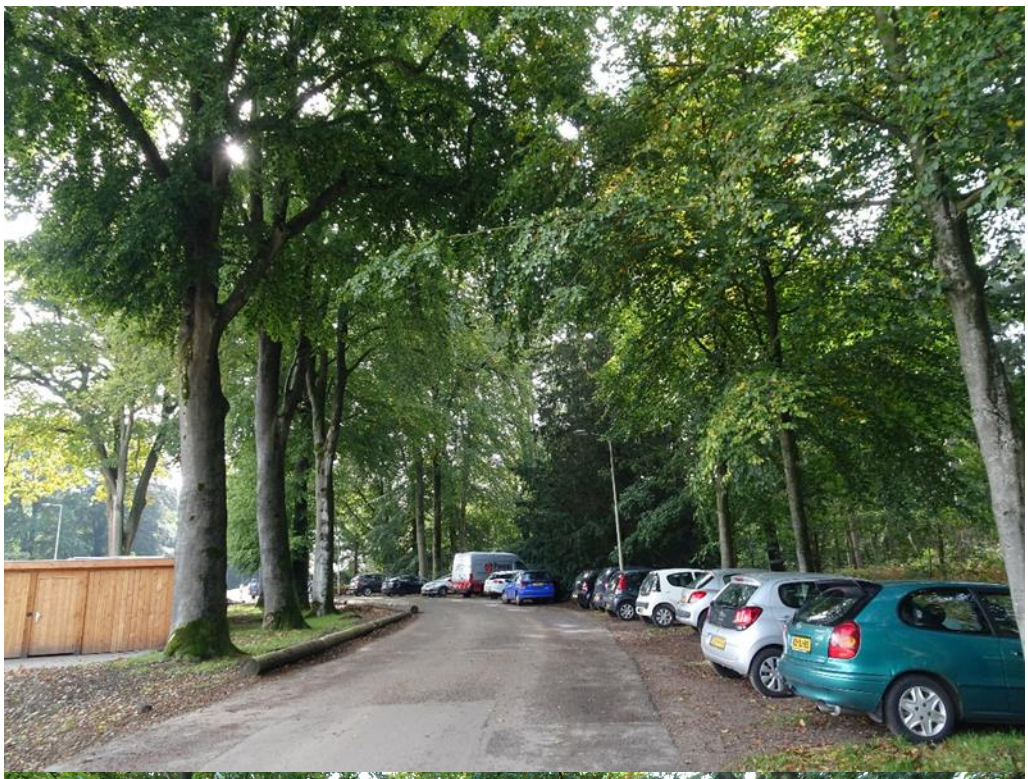
Het geschetste toekomstige beeld van het plangebied is eerst uitvergroot (Figuur 13). Daarna wordt er met behulp van foto's de omgeving gevisualiseerd binnen het rode kader, er wordt daarbij gerefereerd naar de getoonde nummers.

Figuur 13 Overzicht Oranje Nassau's Oord, in het rode kader weergegeven welk deel is uitvergroot in de onderste afbeelding.

Ter hoogte van nr. 13 op de overzichtskaart de huidige staat van de reserve parkeerplekken, achter de gebruikte plekken is de overige ruimte zichtbaar die deze plekken met gras van de bosrand scheidt. Dit is zo over de gehele lengte van de reserve parkeerplekken.

De nieuw parkeerplaats zoals aangegeven bij nr. 13, zicht is richting noord. Daaronder de werkzaamheden langs het pand “Emmapleinen”, nr. 6.

Zicht richting de nieuw gebouwde parkeerplaats, aan de noordkant van Emmapleinen bij pand nr. 6, en richting noord waar de boom zichtbaar is en nog een parkeerplaats gepland staat.

Zicht richting de hoofdingang, vanaf de noordkant van Emmapleinen. Onder het zij-aanzicht van de noordkant Emmapleinen, gezien vanaf de weg.

De westzijde van Emmapleinen, met de pilaren goed zichtbaar.

De Westzijde van Emmapleinen met zicht op nr. 7 op de overzichtskaart; onder de zuidzijde van Emmapleinen.

De hoofdentree met links daarvan de bezoekers parkeerplaats met een aantal gras-mat-parkeerplekken.

Boven, het herkenkamp dat te zien is vanaf het Sanatorium (onder).

Huiszwaluwnesten en wespennest aan het Sanatorium en onder zes vleermuiskasten aan de achterkant van het Sanatorium (tussen Sanatorium en Emmapleinen in).

Het verlaten zwembad dat bij nr. 9 (het grasveld / toekomstige boomgaard) achter de bomen ligt en daaronder het grasveld.

De aanplant van solitaire bomen en het gebruik van lokaal maaisel voor de zaadbank.

Het aangeplante bosplantsoen (nr. 8) en de boomstronken die ter afgrenzing van de parkeerplaats liggen + een overig deel.

Het pand met de rode dakpannen is de achterkant van het sanatorium, links een nieuwbouw pand met brasserie, rechts het hoofdgebouw van Oranje Nassau's Oord. In het midden ligt een aangelegd tuinenplantsoen met een aantal aangeplante bomen.

Quickscan flora en fauna Oranje Nassau's Oord te Wageningen

Toetsing aan natuurwetgeving en -beleid

BRO
Ruimte | om *in* te leven

colofon

titel rapport
Quickscan flora en fauna Oranje Nassau's Oord te Wageningen

datum
3 mei 2023

projectnummer
P04477

opdrachtgever
Gemeente Wageningen

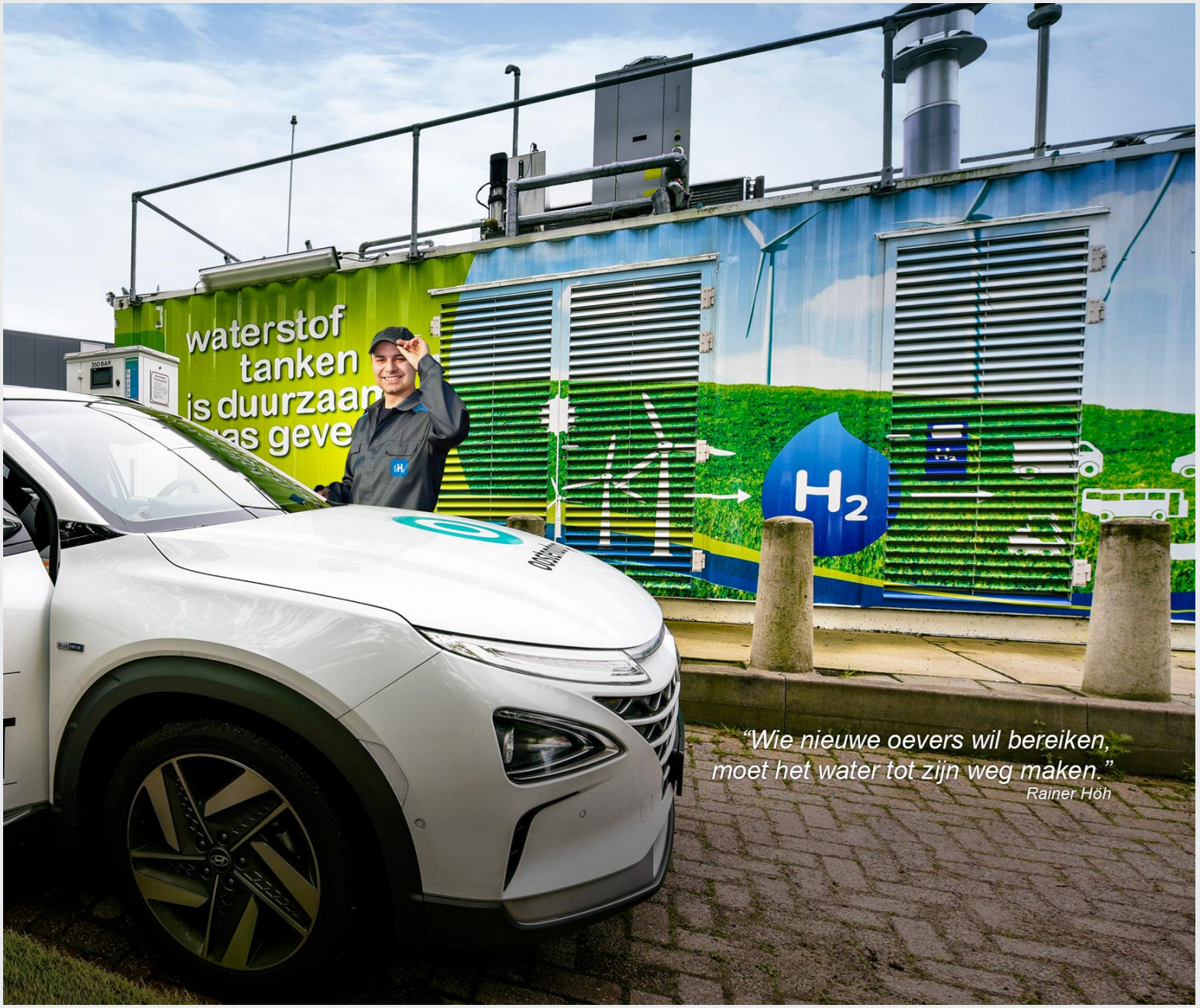
BRO
projectleider
AD

opgesteld door
RdM

interne controle
NL

bron Kaft
RdM

BRO
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
E info@bro.nl
www.bro.nl

Inhoudsopgave

1	**Inleiding**	**3**
	Werkwijze quickscan flora en fauna	3
2	**Planbeschrijving**	**4**
	Huidige situatie	4
	Toekomstige situatie	4
3	**Toetsing gebiedsbescherming**	**7**
	Wettelijke gebiedsbescherming	7
	Gebiedsbescherming vanuit provinciaal beleid	7
	Toetsing beschermde houtopstanden	8
4	**Toetsing soortenbescherming**	**9**
	Vogels	10
	Vleermuizen	10
	Grondgebonden zoogdieren	10
	Reptielen	11
	Amfibieën	11
	Vissen	11
	Ongewervelde diersoorten	11
	Vaatplanten	12
5	**Conclusie**	**13**
	Aanbevelingen	13
6	**Samenvatting**	**14**
	Geraadpleegde bronnen	15

1 Inleiding

Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen geldt dat deze in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid moeten worden uitgevoerd. In het kader van een bestemmingsplanwijziging ten behoeve van het herbestemmen en renoveren van Kortenburg 4, is door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan) een beoordeling gemaakt van de mogelijke effecten die het plan kan hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

De bescherming van de natuur is per 1 januari 2017 in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet vormt voor wat betreft soortenbescherming en gebiedsbescherming een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Omtrent houtopstanden is de voormalige nationale Boswet eveneens in de Wet natuurbescherming opgenomen. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen potentieel aanwezige natuurwaarden die vanuit de Wet natuurbescherming en provinciaal beleid zijn beschermd. Deze werkwijze vloeit voort uit de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken van december 2016.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 9 augustus 2022 tussen 10.00 – 11.00 uur door een ecoloog van BRO[1] een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied en de directe omgeving hiervan. Het was circa 21°C, zonnig, met een noordoostenwind van 2 Bft. Tijdens het veldbezoek is gelet op de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten op basis van het aanwezige habitat en nest-/verblijfsmogelijkheden. Daarnaast is aan de hand van verspreidingsatlassen, soortgerichte literatuur, NDFF-gegevens en op basis van 'expert judgement' nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten er voor kunnen komen binnen en nabij het plangebied en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Gelderland geraadpleegd. Aan de hand van het verkennende onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is er vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

1 BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZ genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

2 Planbeschrijving

Het plangebied is gelegen binnen het Oranje Nassau's Oord (ONO), op de grens van Wageningen en Renkum. Met name bosschages en parken omringen het plangebied. In figuur 1 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven.

Huidige situatie

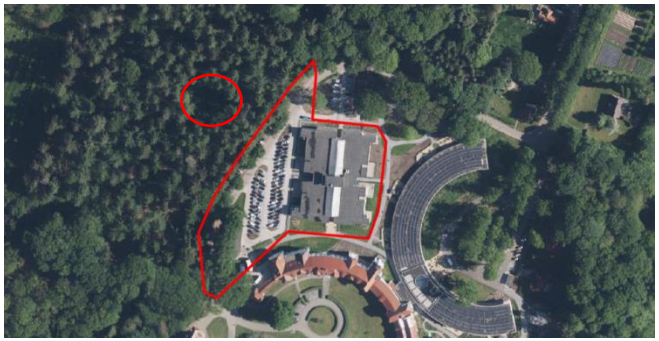
Het plangebied bestaat momenteel uit het pand 'Emmapleinen' en een kuil in het bos voor waterberging. Dit pand zou worden gesloopt, echter gezien de zorgbehoefte is gestegen is besloten dit pand te behouden. Rond het pand zijn enkele groene borders aanwezig. In figuur 2 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. De figuren 4 t/m 9 geven een impressie van het plangebied, middels foto's die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek. In het noordwesten van het plangebied is een kuil aanwezig die hemelwater opvangt. Onderzijde van de kuil bestaat uit grint, en is begroeid met jonge bomen. De wanden van de kuil zijn begroeid met mos (figuren 10 t/m 12).

Toekomstige situatie

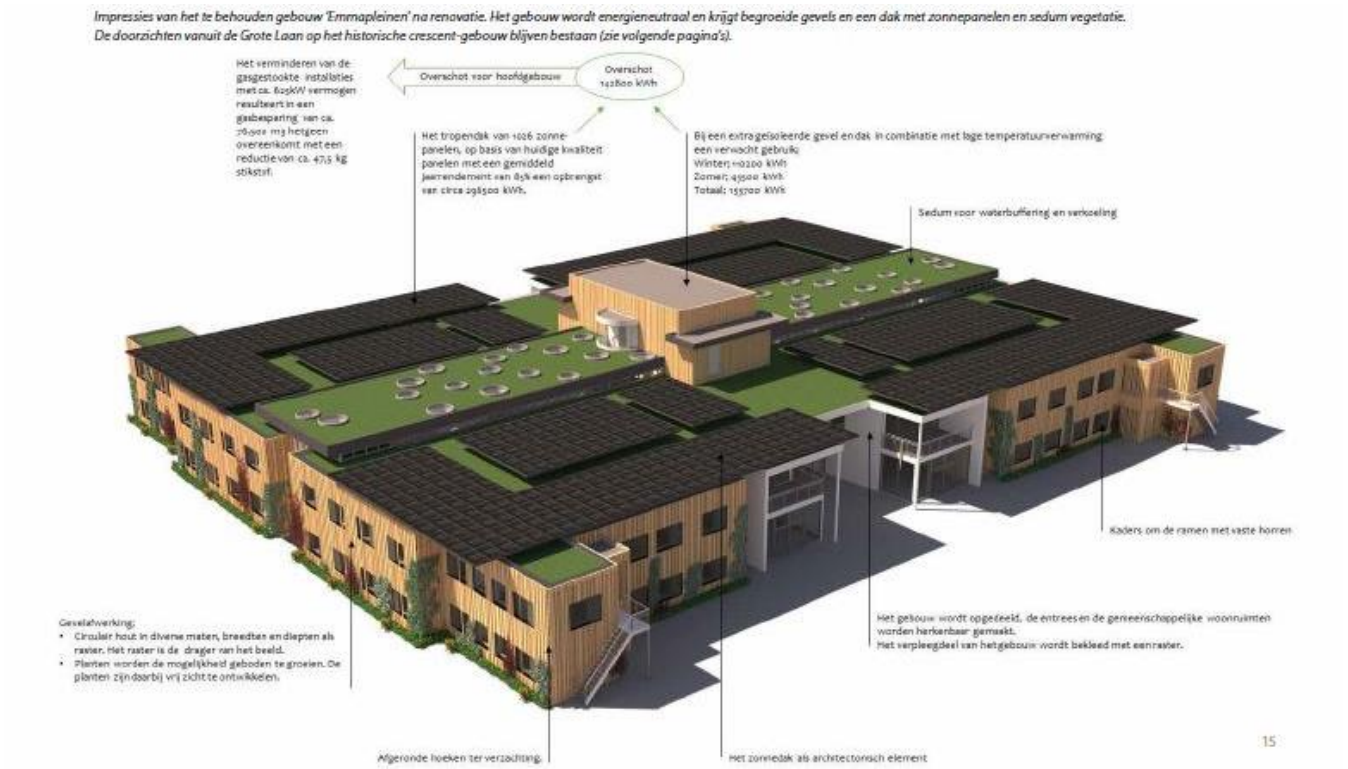
De initiatiefnemer is voornemens het pand 'Emmapleinen' te renoveren. Hierbij zullen de gevels vergroend worden, het dak worden voorzien van zonnepanelen en de extra isolatie worden toegepast. Daarnaast zullen 20 parkeerplaatsen worden gecreëerd ten westen van de Grote Laan, doormiddel van roostermatten. Daarnaast zullen er maatregelen worden genomen om de kernkwaliteiten van het gebied te versterken, zoals het aanplanten van zoom- en mantelvegetatie langs de bosrand aan de Grote Laan. Opgaand groen zal behouden blijven. Figuur 3 geeft een beeld van de toekomstige situatie. In de toekomstige situatie wordt meer hemelwater opgeslagen in de kuil gelegen in het noordwesten van het plangebied. Mogelijk wordt deze verdiept.

Figuur 1: Topografische kaart ligging plangebied (1:25.000)

Figuur 2: Luchtfoto plangebied en directe omgeving

Figuur 3: Toekomstige situatie plangebied

Figuur 4: Detailopname dakrand en gevel Emmapleinen

Figuur 5: Westgevel Emmapleinen

Figuur 6: Emmapleinen gezien vanuit het zuiden

Figuur 4: Bosrand ten westen van de Grote Laan

Figuur 5: Locatie waar parkeerplaatsen van roostermatten zijn voorzien

Figuur 6: Noordgevel Emmapleinen

Figuur 10: Kuil voor het afwateren van hemelwater in het noord-

Figuur 11: Huidige waterafvoer in de kuil in het noordwesten

Figuur 12: Jonge begroeiing op de bodem van de kuil

3 Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

De Wet natuurbescherming, heeft voor wat betreft gebiedsbescherming, betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijkerwijs significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied zijn vergunningsplichtig.

Het plangebied is gedeeltelijk gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Het betreft Natura 2000-gebied, "Veluwe" (zie figuur 10). De parkeerplaatsen die zijn voorzien aan de westzijde van de Grote Laan en de kuil voor het opvangen van hemelwater in het noordwesten komen, of zijn binnen dit Natura-2000 gebied gelegen. Vastgesteld zal moeten worden of er op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat het plan, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen, significante gevolgen kan hebben voor de aangewezen gebieden. Significante gevolgen bij Natura 2000-gebieden zijn gevolgen die in strijd zijn met de instandhoudingsdoelen van het gebied. De instandhoudingsdoelen betreffen de habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en broedvogels waarvoor het gebied is aangewezen.

Toetsing van de aan te leggen parkeerplaatsen heeft reeds plaatsgevonden in de memo van Kuipers Compagnons d.d. 16 februari 2023. Hierin wordt geconcludeerd dat significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen op voorhand is uitgesloten.

Daarnaast wordt binnen het Natura 2000-gebied meer water afgevoerd naar de infiltratiekuil, en wordt deze mogelijk verdiept. Geen van de habitattypen komt bij de infiltratiekuil voor, waardoor negatieve effecten op voorhand uitgesloten zijn. Daarnaast ondervinden geen van de habitatrichtlijnsoorten of broedvogels een significant negatief effect van de toename aan waterafvoer en eventuele verdieping van de kuil. Van deze soorten gaat hierbij geen geschikt leefgebied verloren.

Daar de voorgenomen ontwikkeling de renovatie van de bebouwing betreft, is een toename aan stikstofuitstoot te verwachten. Vervolgonderzoek met een AERIUS-berekening, uitgevoerd door BRO in 2023 bij de bouw- en gebruiksfase resulteert in geen depositieresultaten hoger dan 0,00 mol/ha/j. Daarmee kunnen op voorhand negatieve effecten op Natura 2000-gebieden vanwege stikstofdepositie uitgesloten worden.

Gebiedsbescherming vanuit provinciaal beleid

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen Gedeputeerde Staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen. De provincie Gelderland beschermt de bestaande natuur in het Gelders natuurnetwerk (GNN) en versterkt de samenhang door natuurgebieden in het Gelders natuurnetwerk uit te breiden en

Figuur 7: Ligging GNN (donkergroen), GO (lichtgroen) en Natura 2000-gebieden (rood gearceerd) ten opzichte van perceel plangebied (rood omlijnd)

verbindingszones aan te leggen in de Groene ontwikkelingszone (GO). Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingszones met als doel natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied te verbinden. Activiteiten in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken of waarden of als deze kunnen worden tegengegaan met mitigerende maatregelen.

De parkeerplaatsen die zijn voorzien aan de westzijde van de Grote Laan en de infiltratiekuil zijn gelegen binnen het GNN. De effecten van de voorgenomen plannen op het GNN en GO worden gecompenseerd. Hiervoor is het document van Kuipers Compagnons d.d. 16 februari 2023 opgesteld. De infiltratiekuil is echter niet meegenomen in deze beoordeling. De grotere toevoer van water naar de infiltratiekuil, en het eventueel verdiepen hiervan, zal redelijkerwijs geen negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het GNN. De infiltratiekuil heeft reeds deze functie. Het eventueel te kappen opschot resulteert redelijkerwijs niet in een significante aantasting, daarnaast heeft de locatie na de verdieping weer de kans om zich te herstellen.

Het gebouw 'Emmapleinen' en omliggende parken liggen binnen het GO. Binnen het landschapsplan zijn verschillende maatregelen opgenomen om de kernkwaliteiten van het gebied in stand te houden en zorg te dragen dat deze per saldo niet worden aangetast.

Toetsing beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden, conform de Wet natuurbescherming, heeft betrekking op alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van minimaal tien are of een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gelegen buiten de bebouwde kom. Wanneer houtopstanden worden geveld, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Bij de eventuele verdieping van de infiltratiekuil wordt het aanwezige opschot verwijderd. In dat geval moet er een kapmelding gedaan worden bij de provincie Gelderland. De kapmelding moet minstens 4 weken voor de start van de kap worden gedaan. Herplant vindt plaats binnen 3 jaar na de kap, op een bosbouwkundig verantwoorde wijze.

4 Toetsing soortenbescherming

De Wet natuurbescherming heeft, voor wat betreft soortenbescherming, betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde dierensoorten en een aantal vaatplanten. De beschermde soorten zijn ingedeeld in drie categorieën:

- Vogels (artikel 3.1 Wet natuurbescherming)
- Europees beschermde soorten (artikel 3.5 Wnb)
- Nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 Wnb)

Beschermde soorten vanuit nationaal oogpunt betreffen soorten uit 'bijlage A en B' van de Wet natuurbescherming. Beschermde soorten vanuit Europees oogpunt betreffen soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, de soorten uit Bijlage 1 en 2 Verdrag van Bern, en Bijlage 1 Verdrag van Bonn, en alle in Europa inheemse vogels (Vogelrichtlijn). De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.
De Wet natuurbescherming regelt dat de provincie bevoegd gezag is en de lijst met te beschermen soorten kan afstemmen op de situatie in de provincie. De soortbescherming kan hierdoor per provincie verschillen. In het algemeen gelden voor alle drie de categorieën de zogenoemde verbodsregels. Een ontheffing hierop wordt voor de Nationaal beschermde soorten (art. 3.10 Wnb) met een lichte toets verleend. Voor de vogels en Europees beschermde soorten geldt een zware toetsing. Het verschil binnen provincies zit vooral in het aantal nationaal beschermde soorten met een vrijstelling bij onder meer ruimtelijke ontwikkelingen. Zo zijn, in tegenstelling tot een aantal andere provincies, de kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing) binnen de provincie Gelderland niet vrijgesteld.

Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die niet onder de aangewezen bescherming vallen, of die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt de zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wnb). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de

Tabel 1 Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Vogels (artikel 3.1 Wnb)	**Europees beschermde soorten (artikel 3.5 Wnb)**	**Nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 Wnb)**
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	*Art 3.5 lid 5* Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	*Art 3.10 lid 1c* Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er (provinciale) vrijstelling verleend kan worden (al dan niet door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode), of dat er een alternatieve oplossing mogelijk is waardoor er geen negatief effect kan plaatsvinden. Indien dit niet mogelijk is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden op basis van een geldig wettelijk belang, waarbij de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten niet in het geding komt. De ontheffing kan dan onder voorwaarden worden verleend.

Vogels

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten') zijn de nesten en de functionele leefomgeving jaarrond beschermend. Ten slotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten').

De bebouwing binnen het plangebied heeft een plat dak met bitumen bedekking. De dakrand sluit goed aan op gevel en er zijn geen kieren naar eventuele ruimten onder het dak aanwezig. Hierdoor kunnen nestplaats van soorten als huismus en gierzwaluw op voorhand worden uitgesloten. In de opgaande beplanting binnen en rond het plangebied bevinden zich tevens geen jaarrond beschermde nesten van vogels als buizerd, sperwer en ransuil. Wel kunnen hier mogelijk "algemene" soorten als merel, roodborst, heggenmus, zwartkop, winterkoning en houtduif tot broeden komen.

Toetsing
Bij uitvoering van de plannen gaan geen nestlocaties van soorten met een jaarrond beschermde status verloren. Bij de werkzaamheden kunnen wel nesten verloren gaan die niet jaarrond zijn beschermd. Voor de betreffende vogelsoorten geldt dat, indien het verwijderen van het opgaand groen buiten het broedseizoen wordt uitgevoerd, er redelijkerwijs geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Bij twijfel over de aan/afwezigheid van een vervroegd of verlaat broedgeval (bijvoorbeeld van een houtduif) dient een controle hieromtrent zekerheid te bieden. De voorgenomen plannen zullen geen afname van essentieel broedhabitat veroorzaken van een vogelsoort, inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van lokale populaties is dan ook uitgesloten.

Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de Zoogdiervereniging is het plangebied gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, baardvleermuis, meervleermuis en watervleermuis.

Emmapleinen heeft een plat dak, waarbij de dakrand goed aansluit op de gevels. Er zijn geen kieren langs de dakrand aanwezig, die toegang geven tot eventuele ruimten onder het dak. In de gevels zijn geen open stootvoegen, kieren of andere openingen aanwezig naar achterliggende ruimten. Een rust- of verblijfplaats van ene gebouwbewonende vleermuissoort kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

De bosrand kan potentieel dienen als (essentieel) foerageergebied en/of vliegroutes. In de toekomstige situatie zal de bosrand worden voorzien van een mantel-zoomvegetatie, waardoor deze een grotere robuustheid krijgt. De foerageermogelijkheden voor vleermuizen zullen hiermee versterkt worden. Wel dient licht gericht of uitstralend hierop te worden voorzien, zowel tijdens de werkzaamheden als in de toekomstige situatie.

Toetsing
Het gebouw bevat geen geschikte doorgangen naar potentiele verblijfplaatsen. Bij uitvoering van de voorgenomen ontwikkeling zal er geen sprake zijn van (potentiële) overtreding met betrekking tot vaste rust- of verblijfplaatsen. Wel kan de bosrand dienen als foerageergebied en/of vliegroutes. Om verstoring te voorkomen dient licht gericht of uitstralend hierop te worden voorzien, zowel tijdens de werkzaamheden als in de toekomstige situatie.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt zeer geschikt habitat voor grondgebonden zoogdieren. Soorten als egel, bosmuis of woelmuis kun-

nen in het plangebied worden waargenomen. Door de aanwezigheid van voldoende alternatief foerageergebied betreft de ontwikkeling geen afname van essentieel foerageergebied voor deze soorten. Daarbij geldt voor al deze soorten een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. In het kader van de zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om tijdens de werkzaamheden voldoende zorg te dragen voor (incidenteel) aanwezige individuen, met name een relatief trage soort als de egel die onder dichte beplanting verscholen kan zitten. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Dieren moeten de gelegenheid krijgen om het werkgebied zelfstandig en veilig te kunnen verlaten. Indien noodzakelijk dienen soorten zorgvuldig te worden verplaatst naar buiten het werkgebied.

Volgens de verspreidingsgegevens komen in de omgeving van het plangebied ook de niet vrijgestelde soorten wezel, hermelijn, bunzing, boommarter, steenmarter, eekhoorn, das en bever voor. De kleine marterachtigen kunnen gebruik maken van de bosrand ten westen van de Grote Laan. Gezien het groen hier behouden blijft, en de mantel-zoom vegetatie wordt aangevuld, zullen er geen negatieve effecten voor deze soorten plaatsvinden. Hetzelfde geldt voor de boommarter. Bij de bebouwing zijn geen openingen of kieren naar achtergelegen ruimten aangetroffen, waardoor de aanwezigheid van een rustplaats van steenmarter kan worden uitgesloten. Daarnaast zijn er geen sporen, zoals uitwerpselen of prooiresten, aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied. Binnen het plangebied zijn tevens geen nesten of sporen van de eekhoorn aangetroffen dan wel burchten, loop- of eetsporen, latrines of wissels die duiden op de aanwezigheid en/of het gebruik van het plangebied door de das. Gezien opgaand groen behouden blijft, zijn er ook geen negatieve effecten op deze soorten te verwachten. Gezien het ontbreken van geschikt leefgebied kan de aanwezigheid van bever op voorhand worden uitgesloten. De aanwezigheid van andere strenger beschermde grondgebonden zoogdiersoorten zijn op basis van de verspreidingsgegevens en/of het ontbreken van geschikt habitat eveneens redelijkerwijs uitgesloten.

Toetsing
Met de ontwikkeling binnen het plangebied gaan geen verblijfplaatsen van niet-vrijgestelde soorten verloren. Ook gaat er geen (essentieel) leefgebied van een grondgebonden zoogdiersoort verloren. Inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van lokale populaties van soorten en overtreding van de Wnb is niet aan de orde. In het kader van de zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor (incidenteel) aanwezige individuen.

Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van RAVON zijn in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend van de levendbarende hagedis, zandhagedis, hazelworm, ringslang, gladde slang en adder. De waarnemingen hebben betrekking op de natuurgebieden in de omgeving. Het plangebied zelf en de directe omgeving biedt geen geschikt habitat voor deze soorten. Het voorkomen ervan binnen het plangebied is daarmee dan ook uitgesloten.

Toetsing
Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van reptielen zijn op voorhand uitgesloten.

Amfibieën

In de omgeving van het plangebied zijn algemene soorten bekend als bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander. Volgens de verspreidingsgegevens zijn in de omgeving van het plangebied ook waarnemingen van de niet vrijgestelde rugstreeppad, vroedmeesterpad, poelkikker, heikikker, Alpenwatersalamander en kamsalamander bekend. Het plangebied bevat echter geen oppervlaktewater of geschikte schuilgelegenheid, waardoor de aanwezigheid van de meeste van deze soorten binnen het plangebied redelijkerwijs is uitgesloten. Met betrekking tot een incidenteel passerend individu van een algemene (vrijgestelde) soort is enkel de zorgplicht van toepassing.

Toetsing
De voorgenomen plannen zullen geen afname van geschikt essentieel habitat van een amfibieënsoort veroorzaken, inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van populaties en overtreding van de Wnb is dan ook uitgesloten. In het kader van de algemene zorgplicht is het wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor eventueel passerende individuen.

Vissen

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater binnen het plangebied kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten.

Toetsing
Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van beschermde vissen zijn op voorhand uitgesloten.

Ongewervelde diersoorten

In de ruime omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van grote vos, grote weerschijnvlinder, sleedoornpage, teunisbloempijlstaart, bosbeekjuffer en rivierrombout. Al deze soorten stellen echter zeer specifieke eisen aan hun habitat, die in het plangebied niet aanwezig zijn. Aanwezigheid van de overige beschermde libellen en vlinders is vanwege de verspreiding en/of aanwezig habitat uitgesloten.

Aantasting van (deel)populaties van een beschermde libellen- of vlindersoort is met zekerheid niet aan de orde. De aanwezigheid van de overige beschermde ongewervelde soorten, zoals vermiljoenkever, vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, is eveneens uitgesloten. Binnen het plangebied en in de omgeving is hiervoor geen geschikt habitat aanwezig.

Toetsing
Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van beschermde ongewervelde soorten zijn op voorhand uitgesloten.

Vaatplanten

In de directe omgeving van het plangebied zijn beschermde soorten bekend als akkerogentroost, dreps, groot spiegelklokje, kleine wolfsmelk, pijlscheefkelk en schubvaren. Deze soorten stellen echter zeer specifieke eisen aan hun standplaatsen. Gezien het aanwezige biotoop van het plangebied is de aanwezigheid van dergelijk beschermde vaatplanten redelijkerwijs uitgesloten.

Toetsing
Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van beschermde vaatplanten zijn op voorhand uitgesloten.

5 Conclusie

Gelet op de potentiële ecologische waarden kan het voorgenomen plan alleen in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid worden uitgevoerd, mits voorafgaand en tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden het bepaalde in de Wet natuurbescherming in acht wordt genomen:

- Indien de infiltratiekuil wordt verdiept dient met betrekking tot het onderdeel houtopstanden een kapmelding gedaan te worden bij de provincie Gelderland. De melding dient te worden ingediend minstens 4 weken voor de kap. Herplant vindt plaats binnen 3 jaar na de kap, op een bosbouwkundig verantwoorde wijze;
- Ten aanzien van vleermuizen dient licht gericht of uitstralend op de bosrand te worden vermeden, zowel tijdens de werkzaamheden als in de toekomstige situatie;
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Aanbevelingen

Het gebouw biedt in de huidige situatie geen vaste nest- en verblijfsmogelijkheden voor huismus, gierzwaluw en vleermuizen, terwijl de ligging en omgeving van het plangebied zich hier wel voor lenen. Met een geringe inspanning, bijvoorbeeld door het inbouwen van neststenen of vleermuiskasten en/of de dakranden/spouwmuren toegankelijk te maken, kan de nieuwbouw wel gaan fungeren als vaste rust- en verblijfplaats voor huismussen, gierzwaluwen en/of vleermuizen. Gelet op het steeds verder verdwijnen van broed- en verblijfsgelegenheid kunnen relatief eenvoudige maatregelen een positief effect hebben op de lokale populatie van een soort.

Vogelbescherming Nederland heeft samen met BAM Utiliteitsbouw een checklist ontwikkeld, waarmee een bouwonderneming zijn projecten en de directe omgeving natuurvriendelijker kan maken. Door middel van het beantwoorden van enkele ja/nee vragen, kunnen eenvoudige maatregelen worden toegepast die goed zijn voor de stadsnatuur en speciaal voor vogels. Deze checklist is voor iedereen gratis te downloaden van de website van Vogelbescherming (www.vogelbescherming.nl/checklist/). Daarnaast is er tevens een brochure beschikbaar omtrent het vleermuisvriendelijk bouwen. Deze brochure is onder andere te vinden op de website van de Zoogdiervereniging (www.zoogdiervereniging.nl/brochure-verschenen-over-vleermuisvriendelijk-bouwen/).

6 Samenvatting

In onderstaande tabel is samengevat of de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kan hebben op beschermde soorten en/of gebieden, en wat de eventuele vervolgstappen zijn, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is tevens weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel 2 Overzicht effecten met betrekking tot gebiedsbescherming en te nemen vervolgstappen

Gebiedsbescherming	Afstand tot gebied	Sprake van aantasting	Vervolgtraject	Bijzonderheden / opmerkingen
Natura 2000	Gelegen binnen	Mogelijk	Effectenanalyse	-
Natuurnetwerk Nederland	Gelegen binnen	Mogelijk	Effectenanalyse	-
Houtopstanden	-	Mogelijk	Bij kap is een melding houtopstanden nodig	Herplant binnen 3 jaar na kap

Tabel 3 Overzicht (potentiële) aanwezigheid beschermde soorten en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Potentieel aanwezig	Sprake van overtreding	Vervolgtraject / maatregelen	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	Algemeen	Ja	Te voorkomen	Plangebied buiten broedseizoen bouwrijp maken of controle vooraf	Globale broedseizoen loopt van maart tot half augustus
	Jaarrond beschermd	Nee	Nee	-	-
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	Nee	Nee	-	-
	Foerageerhabitat	Ja	Te voorkomen	Verlichting gericht of uitschijnend op opgaand groen vermijden	Licht heeft een verstorende werking op vleermuizen
	Vliegroutes	Ja			
Grondgebonden zoogdieren		Ja	Te voorkomen	Zorgplicht afdoende	Heeft betrekking op een soort als de egel
Reptielen		Nee	Nee	-	-
Amfibieën		Ja	Te voorkomen	Zorgplicht afdoende	Heeft betrekking op een soort als de gewone pad
Vissen		Nee	Nee	-	-
Ongewervelden		Nee	Nee	-	-
Vaatplanten		Nee	Nee	-	-

Geraadpleegde bronnen

Algemene Literatuur

- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (red.) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden / European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Kuipers Compagnon 2023. Memo over natuurcompensatie voor het behouden van het zorggebouw 'De Emmapleinen' op landgoed Oranje Nassau's Oord, Wageningen.

Algemene websites

- Bij12.nl (kennisdocumenten van o.a. huismus, gierzwaluw en diverse vleermuissoorten)
- Eis-nederland.nl (soortgegevens ongewervelden)
- Floron.nl (soortgegevens planten)
- Ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
- Sovon.nl (soortgegevens vogels)
- Synbiosys.alterra.nl/natura2000 (Natura 2000-gebieden)
- Verspreidingsatlas.nl/planten (verspreidingsgegevens planten)
- Vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)
- Wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2019-01-01 (wettekst Wet natuurbescherming)
- Zoogdiervereniging.nl (soortgegevens zoogdieren)

Provinciale websites

- Gelderland.nl/Kaartenencijfers (NNN en natuurbeheerplan Gelderland)

Hoofdvestiging Boxtel
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400

Vestiging Amsterdam
Rhijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
T +31 (0)20 506 19 99

Vestiging Venlo
Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
T +31 (0)77 373 06 01

www.bro.nl | info@bro.nl

advies

projectnaam
Wageningen, Herziening BP Kortenburg 4 ONO

datum
27 maart 2023

projectnummer
P04477

opdrachtgever
Gemeente Wageningen

BRO
projectleider
JEr

projectteam
MvdS, RdM, RBo

Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
+31 (0)411 850 400
info@bro.nl
www.bro.nl

BRO

Inleiding

Opdrachtgever is voornemens om aan de Kortenburg 4 te Wageningen de bebouwing te renoveren en extra parkeerplaatsen te realiseren. Om de beschermde natuurwaarden in kaart te brengen is door BRO een quickscan flora en fauna uitgevoerd d.d. 25 augustus 2022. Hierin is geconcludeerd dat de bebouwing geen rust en/ of verblijfplaatsen bevat voor vleermuissoorten. Hierna bleek dat adviesbureau “De Groene Ruimte” in oktober 2020 ook een quickscan Wet Natuurbescherming heeft uitgevoerd. Bij dat veldbezoek zijn verse ontlastingssporen aangetroffen op drie locaties. In de rapportage is daarom aangenomen dat het gebouw als mogelijke verblijfplaats kon dienen. De conclusie van de QuickScan Wet Natuurbescherming van De Groene Ruimte is te vinden in het rapport “QuickScan Wet Natuurbescherming, Oranje Nassau’s Oord, Wageningen”. Aangezien de conclusies van beide bureaus niet overeenkwamen heeft de opdrachtgever gevraagd voor een aanvullende onderzoek naar eventuele verblijfplaatsen voor vleermuizen voor het pand “Emmapleinen” door BRO. Dit veldbezoek heeft plaatsgebonden op 20 maart 2023 tussen 12.00 en 14.00 uur. Het was circa 9°C, licht bewolkt, met lichte neerslag, met een zuidwestenwind van 3 Bft.

Veldbezoek/ waarnemingen.

Tijdens het uitgevoerde veldbezoek is gezocht naar eventuele verblijfplaatsen in het pand “Emmapleinen”. Hierbij is middels een ladder en endoscoop de dakrand in detail bekeken. De gevels bevatten geen geschikte locaties die zouden kunnen dienen als vaste rust en/ of verblijfplaatsen voor vleermuissoorten. Langs de dakranden zijn geen geschikte openingen gevonden (figuur 1 t/m 6). Ook zijn er richels aangetroffen boven de nooduitgangen/ brandtrappen in de hoeken van het pand (figuur 3 t/m 5). Na deze richels dichter te hebben geïnspecteerd zijn ook deze richels niet geschikt als onderkomen voor vleermuizen.

Conclusie

Tijdens het veldbezoek zijn er geen geschikte locaties gevonden die zouden kunnen dienen als rust en/ of verblijfplaatsen voor vleermuizen. De aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaats is daarmee op voorhand uitgesloten.

Figuur 1: Gevel in het noorden van het plangebied

Figuur 2: gevel in het oosten van het plangebied

Figuur 3: Gevel en nooduitgang in het noordoosten van het pand

Figuur 4: Nooduitgang in het noordoosten van het plangebied

Figuur 5: Richel in het noordoosten van het dak.

Figuur 6: Richel gezien vanaf het dak vanaf het noordwesten van het pand

Bestemmingsplan Kortenburg 4 ONO: plan inzake compensatie Gelders Natuurnetwerk en versterking Groene Ontwikkelzone

Opgesteld door: ir. M.R. van Vuurde | Datum: 09-06-2023 | Projectnummer: 622.167.60

1. Inleiding

Aanleiding voor dit document is het voornemen van Zinzia Zorggroep om het bestaande zorggebouw 'De Emmapleinen' op het landgoed Oranje Nassau's Oord in de gemeente Wageningen te behouden en te blijven inzetten voor de groter en zwaarder wordende zorgvraag van ouderen binnen de regio. Dit voornemen wijkt af van het oorspronkelijke voornemen om het gebouw De Emmapleinen te slopen en nieuwbouw te realiseren, een plan dat in 2017 is vastgelegd in het (vigerende) bestemmingsplan. In dat bestemmingsplan is De Emmapleinen 'wegbestemd' en zou de door sloop vrijkomende plek (de footprint van De Emmapleinen is 2.775 m^2) een inrichting als siertuin krijgen. De nieuwbouw is inmiddels gerealiseerd.

Ten behoeve van dit voornemen wordt het gebouw De Emmapleinen opnieuw voorzien van een bouwvlak. Het gebouw is gelegen in de Groene Ontwikkelingszone (hierna: GO). Daarnaast worden voor deze ontwikkeling 46 extra (reserve)parkeerplaatsen aangelegd westelijk van de Grote Laan, in het Gelders Natuurnetwerk (hierna: GNN) en Natura2000. Verder worden er 17 nieuwe parkeerplaatsen (plus 5 voor omwonenden) gerealiseerd langs de Kortenburg, binnen de GO. Voor deze ontwikkelingen is een bestemmingsplanherziening nodig. In het kader van deze bestemmingsplanherziening dient onder meer getoetst te worden aan de regels uit de Omgevingsverordening Gelderland die betrekking hebben op het GNN en de GO en dient een plan opgesteld te worden inzake compensatie van het GNN en versterking van de GO. Hiervoor is voorliggend document opgesteld. In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op het GNN en in hoofdstuk 3 op de GO. In hoofdstuk 4 wordt voor de volledigheid kort ingegaan op de uitbreiding van de parkeerstrook langs de Grote Laan in Natura2000, waarbij wordt verwezen naar het rapport 'QuickScan Wet Natuurbescherming, Oranje Nassau's Oord, Wageningen' (De Groene Ruimte, november 2020) waarin wordt aangegeven dat deze ontwikkeling in ecologisch opzicht niet leidt tot een significant negatief effect.

2. Gelders Natuurnetwerk (GNN)

Het GNN is onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het NNN is het landelijke netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In het GNN is natuur een leidende functie. Nieuwe ontwikkelingen of activiteiten binnen het GNN zijn mogelijk, mits er geen nadelige gevolgen zijn voor de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang voor het gebied of als de negatieve gevolgen voor de kernkwaliteiten volledig gemitigeerd en voor de oppervlakte volledig gecompenseerd worden, zodat per saldo geen sprake is van negatieve gevolgen.

In het vigerende Bestemmingsplan Kortenburg 4, ONO (2017) is langs de westzijde van de Grote Laan een functieaanduiding voor parkeren opgenomen met een totale grootte van ruim 0,05 ha (zie

Van Nelle Fabriek
Van Nelleweg 3042
3044 BC Rotterdam
T: 010 433 00 99
e-mail: kuiper@kuiper.nl
www.kuiper.nl
Postadres:
Postbus 13042
3004 HA Rotterdam
BTW/VAT: NL002021420B01
IBAN: NL33 ABNA 0251 6716 07
BIC: ABNANL2A
Handelsregister 24118236
ISO 9001 gecertificeerd LRQA

afbeelding 1). Deze langsparkeerstrook ligt in het GNN-gebied 67 ‘Wageningen - Wolfheze’. Ten behoeve van het nieuwe bestemmingsplan wordt de parkeerstrook in de lengte (aan de noordzijde) en in de diepte (aan de westzijde) uitgebreid tot een strook met een oppervlakte van in totaal circa 0,1 ha (ca. 180 m x 5,5 m), met in de nieuwe situatie in totaal 25 parkeerplaatsen op roostermatten en 41 reserveparkeerplaatsen op gras. Dat betekent dat de parkeerstrook binnen het GNN iets minder dan 0,05 ha groter wordt. Ter plaatse van de parkeerstrook is het aangewezen natuurbeheertype ‘N16.03 Droog bos met productie’ (zie afbeelding 2). In werkelijkheid bestonden de gronden waar de parkeerstrook langs de Grote Laan wordt uitgebreid in de uitgangssituatie niet uit bos maar uit een intensief gemaaide grasberm met enkele jonge bomen, met een lage natuurwaarde (zie afbeelding 3 voor de oude situatie).

Afbeelding 1 (links): het reeds vergunde deel van de parkeerstrook aan de boszijde van de Grote Laan: het gebied binnen de stippellijn in het groene vlak (functieaanduiding ‘parkeerterrein’ in het vigerende Bestemmingsplan Kortenburg 4, ONO uit 2017). Afbeelding 2 (rechts): de kaart bij het ‘Natuurbeheerplan 2023 Provincie Gelderland’ (bron: geoportaal.gelderland.nl). Daarop is de locatie van de parkeerstrook in de nieuwe situatie aangeduid met een rode omkadering. De parkeerstrook ligt in het GNN en het natuurbeheertype ter plaatse is ‘N16.03 Droog bos met productie’.

Afbeelding 3: uitgangssituatie met een intensief gemaaide grasberm met een rij jonge bomen op de locatie waar (reserve)parkeerplaatsen op roostermatten worden gerealiseerd, aan de boszijde van de Grote Laan.

Toetsing aan de Omgevingsverordening Gelderland: § 2.6.1 Instructieregels bestemmingsplan bescherming Gelders natuurnetwerk

Artikel 2.39 (bescherming kwaliteit Gelders natuurnetwerk)

1. *Voor zover een bestemmingplan van toepassing is op het Gelders natuurnetwerk wordt een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen toegelaten als die geen nadelige gevolgen kan hebben voor de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang als bedoeld in bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone.*
2. *Er is geen sprake van nadelige gevolgen voor de oppervlakte als die in overeenstemming met paragraaf 2.6.2 worden gecompenseerd:*
    a. *buiten het Gelders natuurnetwerk; of*
    b. *in het Gelders natuurnetwerk op gronden die op de ambitiekaart bij het Natuurbeheerplan zijn aangeduid met code N00.01.*

Artikel 2.45 (onderzoek kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk)

1. *Bij een nieuwe activiteit of ontwikkeling in het Gelders natuurnetwerk doet de initiatiefnemer onderzoek naar de te verwachten effecten van die activiteit of ontwikkeling op de kernkwaliteiten, oppervlakte en samenhang van het Gelders natuurnetwerk.*
2. *Bij het onderzoek worden in ieder geval betrokken de in het gebied aanwezige:*
    a. *actuele en potentiële natuurwaarden;*
    b. *bij of krachtens de Wet natuurbescherming aangewezen beschermde soorten en soorten van nationale Rode lijsten; en*
    c. *ecologische samenhang.*

3. *Voor zover de nieuwe activiteit of ontwikkeling daar effect op kan hebben, worden bij het onderzoek betrokken de in het gebied aanwezige:*
   a. *kwaliteit van lucht, water en bodem;*
   b. *mate van stilte, rust en duisternis; en*
   c. *landschappelijke, cultuurhistorische, geomorfologische en bodemkundige waarden, alsmede het reliëf.*

❖ <u>Gevolgen voor de kernkwaliteiten</u>

De uitbreiding van de parkeerstrook heeft geen nadelige gevolgen voor de kernkwaliteiten (zie afbeelding 4) van het GNN-gebied gezien de kleinschaligheid en de aard van de uitbreiding. De overgang tussen de Veluwe en het dal van de Neder-Rijn wordt niet aangetast door de ligging van de parkeerplaatsen achter de bebouwing op het landgoed. Op de andere kernkwaliteiten heeft het verruimen van de parkeerstrook evenmin invloed. Onder 'Omgevingsverordening Gelderland: § 2.6.2 Compensatie natuur binnen Gelders natuurnetwerk' (zie hieronder) wordt inzicht gegeven in hoe de fysieke natuurcompensatie bijdraagt aan het versterken van de kernkwaliteiten en de ontwikkelingsdoelen van het GNN.

ALGEMEEN	Nr.	**67**
	Gebiedsnaam	**Wageningen - Wolfheze**
KERNKWALITEITEN	natuur en landschap	• Overgangen tussen de Veluwe en het dal van de Neder-Rijn met de dorpen en engen van Wageningen, Renkum en Heelsum • onderdeel van Nationaal Landschap Veluwe • Parel/A-locatie bos Wageningse Berg: plateaubos en helling met overgangen van wintereiken-beukenbos naar essen-iepenbos en schietwilgenbos • Renkumse Poort: uitwisselingsgebied van planten en dieren tussen de Veluwe en het dal van de Neder-Rijn; op de Wageningse Berg onbebouwde contactzone • Renkumse Heide en Reyerskamp: open ontginning op sandrvlakte, deels weer teruggegeven aan de natuur • leefgebied das • leefgebied steenuil • cultuurhistorische waarden van de landgoederen (o.a. Oranje-Nassau's Oord, oude ontginningen en kavelpatronen, hakhout, houtwallen, singels, sprengen en beken en boerderijen • abiotiek: aardkundige waarden, kwel, bodem, grondwaterreservoir
	aardkundige waarden	• +: Stuwwal van Lunteren - Wageningen; Sandr van Wolfheze
	waardevol open gebied of verkaveling	• +
	parel	• +
	natte landnatuur	• nee
ONTWIKKELINGSDOELEN	natuur en landschap GNN (omvorming, natuurontwikkeling)	• ontwikkeling ecologische verbinding Renkumse Poort: dekking voor het wild • vermindering barrièrewerking A12, A50, N224, N225 en spoorlijn • ontwikkeling heidevelden, oude bossen en cultuurhistorische gebruiksvormen (hakhout) • ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden • ontwikkeling biotopen voor vlinders, reptielen en amfibieën • ontwikkeling landgoederen en hun cultuurhistorische patronen • ontwikkeling overige cultuurhistorische patronen (Celtic fields) en beheersvormen • ontwikkeling van geleidelijke overgangen in het landschap langs de voet van de Veluwe: bosjes, singels, beken en graslanden

Afbeelding 4: kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van GNN-gebied 67 'Wageningen - Wolfheze' (bron: Bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone, provincie Gelderland).

- Gevolgen voor de oppervlakte
  Er is geen sprake van nadelige gevolgen voor de oppervlakte omdat de uitbreiding van de parkeerstrook met (iets minder dan) 0,05 ha in overeenstemming met paragraaf 2.6.2 van de Omgevingsverordening Gelderland wordt gecompenseerd. De compensatie vindt plaats buiten het bestaande GNN (zie hieronder onder 'Omgevingsverordening Gelderland: § 2.6.2 Compensatie natuur binnen Gelders natuurnetwerk').

- Gevolgen voor de (ecologische) samenhang
  De uitbreiding van de parkeerstrook ligt aan de rand van het GNN en de overige delen van het GNN blijven onderling verbonden. Er zijn dan ook geen nadelige effecten op de ecologische samenhang van het GNN.

- Effecten op (bij of krachtens de Wet natuurbescherming aangewezen) beschermde soorten en soorten van nationale Rode lijsten en (andere) actuele en potentiële natuurwaarden
  In de uitgangssituatie bestonden de gronden waar de parkeerstrook langs de Grote Laan wordt uitgebreid niet uit bos maar uit een intensief gemaaide grasberm met enkele jonge bomen, met een lage natuurwaarde (zie afbeelding 3 voor de oude situatie). Mogelijk wordt de strook sporadisch bezocht door vleermuizen, marterachtigen, eekhoorn, egel, bosmuis, rosse woelmuis en/of hazelworm en broeden er algemeen voorkomende vogels in de bosrand, maar de strook herbergt geen beschermde verblijfplaatsen en is geen essentieel onderdeel van leefgebied van beschermde soorten en/of soorten van nationale Rode lijsten (zie ook het rapport 'QuickScan Wet Natuurbescherming, Oranje Nassau's Oord, Wageningen' van bureau De Groene Ruimte uit november 2020).
  Gezien de ligging langs de Grote Laan zijn de potenties voor het ontwikkelen van natuurwaarden ook niet hoog op deze plek. Om toch de natuurwaarde ter plaatse te vergroten worden de aanwezige bomen gehandhaafd en wordt er een boom toegevoegd in de nieuwe situatie. Aanvullend wordt er een natuurlijke zoom-/mantelvegetatie achter de parkeerstrook aangeplant in de bosrand, over een oppervlakte van (180 x 5 meter =) 0,09 ha, met inheemse/gebiedseigen beplanting (zie blz. 18, 19, 46, 47 van de rapportage "Landschappelijke inpassing te behouden zorggebouw 'De Emmapleinen' op landgoed Oranje Nassau's Oord" van KuiperCompagnons uit maart 2022; hierna: 'landschapsplan'). Per saldo zal de natuurkwaliteit op de locatie in de praktijk dan ook alleen maar groter worden.

- Effect op de kwaliteit van lucht, water en bodem en op de mate van stilte, rust en duisternis
  De kleinschalige uitbreiding van de parkeerstrook op roostermatten heeft geen wezenlijke effecten op de kwaliteit van lucht, water en bodem. Op stikstof (depositie op Natura2000, dat ter plaatse overlapt met het GNN) wordt apart ingegaan in de toelichting van het bestemmingsplan. Omdat deze parkeerplaatsen alleen overdag gebruikt worden en gelegen zijn nabij het cluster van bebouwing op het landgoed heeft de kleinschalige uitbreiding van de parkeerstrook evenmin een wezenlijk effect op de stilte, rust en duisternis in het GNN-gebied. De lichtinval in het bos door koplampen van auto's wordt ten opzichte van de uitgangssituatie beperkt door de aanleg van de boszoom achter de parkeerplaatsen.

❖ Effect op de landschappelijke, cultuurhistorische, geomorfologische en bodemkundige waarden, alsmede het reliëf
De uitbreiding van de parkeerstrook heeft geen invloed op geomorfologische en bodemkundige waarden of op het reliëf. In het landschapsplan is uitgebreid ingegaan op de landschappelijke inpassing van de parkeerstrook langs de Grote Laan (zie blz. 18, 19, 46, 47 van het landschapsplan). Deze wordt - zoals hierboven aangegeven - ingepast met een 5 meter brede zoom- en mantelvegetatie als natuurlijke overgang naar het bos. Dat past binnen het concept van het landschapsplan voor de cultuurhistorisch-landschappelijke opzet waarin is uitgegaan van een meer cultuurlijke landgoedtuin 'binnen' (oostelijk van) de Grote Laan en een natuurlijk landgoedbos 'buiten' (westelijk en noordelijk van) de Grote Laan.

Toetsing aan de Omgevingsverordening Gelderland: § 2.6.2 Compensatie natuur binnen Gelders natuurnetwerk

Artikel 2.48 (compensatieplan bij fysieke natuurcompensatie)

1. *De initiatiefnemer onderbouwt de wijze waarop fysieke natuurcompensatie plaatsvindt in een compensatieplan.*
2. *Het compensatieplan geeft in ieder geval inzicht in:*
    a. *hoe verzekerd is dat de fysieke natuurcompensatie wordt uitgevoerd;*
    b. *hoe monitoring van en rapportage over de uitvoering van de fysieke natuurcompensatie plaatsvinden;*
    c. *hoe de natuur wordt ingericht en beheerd gedurende de ontwikkeltijd;*
    d. *de locatie waar de nadelige gevolgen voor de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang van het Gelders natuurnetwerk plaatsvinden; en*
    e. *de locatie waar gecompenseerd wordt.*

Artikel 2.49 (termijn uitvoering fysieke natuurcompensatie)

De initiatiefnemer voert de fysieke natuurcompensatie uit:

a. *binnen vijf jaar na vaststelling van het bestemmingsplan waarin de activiteit is toegelaten; of*
b. *voor het begin van de activiteit als op de locatie van de fysieke ingreep een beschermde inheemse diersoort of een soort, genoemd in de nationale Rode Lijsten, voorkomt.*

Artikel 2.50 (fysieke natuurcompensatie)

1. *De omvang van de fysieke natuurcompensatie is gelijk aan de oppervlakte van het aangetaste areaal, vermeerderd met de volgende toeslag:*
    a. *geen toeslag bij natuur met een ontwikkeltijd van vijf jaar of minder;*
    b. *1/3e deel van de oppervlakte bij natuur met een ontwikkeltijd tussen vijf en 25 jaar;*
    c. *2/3e deel van de oppervlakte bij natuur met een ontwikkeltijd tussen 25 en 100 jaar; of*
    d. *een door Gedeputeerde Staten te bepalen oppervlakte bij natuur met een ontwikkeltijd van meer dan 100 jaar.*
2. *De compensatie wordt uitgevoerd in overeenstemming met bijlage Gelijkwaardige natuurbeheertypen.*
3. *Voor de ontwikkeltijd per natuurbeheertype geldt de periode genoemd in bijlage Ontwikkeltijd natuurbeheertypen.*

4. *Planologische verankering van fysieke natuurcompensatie vindt plaats in hetzelfde of een gelijktijdig vast te stellen bestemmingsplan als waarin de wijziging van de bestemming wordt geregeld, die de aanleiding vormt voor de compensatie.*
5. *De uitvoering van de compensatie wordt verzekerd door het opnemen van een voorwaardelijke verplichting in het bestemmingsplan, waarin wordt bepaald dat:*
    a. *alleen gebruik kan worden gemaakt van de bouw- of gebruiksmogelijkheden als de maatregelen overeenkomstig het compensatieplan worden uitgevoerd binnen een termijn van vijf jaar, of zo mogelijk een kortere termijn, na vaststelling van het bestemmingsplan waarin de activiteit is toegelaten; en*
    b. *de maatregelen overeenkomstig het compensatieplan in stand worden gehouden.*
6. *In afwijking van het vijfde lid, onder a, geldt dat als op de locatie van de fysieke ingreep een beschermde inheemse diersoort of een soort, genoemd in de nationale Rode Lijsten, voorkomt, alleen gebruik kan worden gemaakt van de bouw- of gebruiksmogelijkheden van het bestemmingsplan nadat de maatregelen conform het compensatieplan zijn uitgevoerd.*

- <u>Compensatieplan: de locatie waar de nadelige gevolgen voor de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang van het Gelders natuurnetwerk plaatsvinden</u>
  Zie de tweede alinea van dit hoofdstuk 2 en zie afbeeldingen 1, 2 en 3 voor de locatie waar de parkeerstrook binnen het GNN wordt uitgebreid. De locatie ligt niet in een ecologische verbindingszone en er is op deze locatie geen sprake van aantasting van de kwaliteit van natte landnatuur, omdat deze ter plaatse niet aanwezig is.

- <u>Compensatieplan: de omvang van de fysieke natuurcompensatie</u>
  Er is sprake van oppervlakteverlies aan areaal GNN van (iets minder dan) 0,05 ha dat in het Natuurbeheerplan 2023 is aangewezen voor natuurbeheertype ‘N16.03 Droog bos met productie’. Uit de ‘bijlage Ontwikkeltijd natuurbeheertypen’ bij de Omgevingsverordening Gelderland volgt dat dit natuurbeheertype een ontwikkeltijd heeft tussen 25 en 100 jaar en daarom geldt een toeslagfactor van 2/3e deel van de oppervlakte. Dit betekent dat de fysieke compensatie een omvang dient te hebben van minimaal 0,083 ha. Hier wordt aan voldaan: er wordt 0,085 ha aan fysieke natuurcompensatie gerealiseerd.

- <u>Compensatieplan: de locatie waar gecompenseerd wordt</u>
  De fysieke natuurcompensatie van 0,085 ha wordt gerealiseerd nabij het plangebied en - conform artikel 2.39 lid 2 onder a - buiten het bestaande GNN: ten zuiden van het hertenkamp, tussen de oprijlaan vanaf de N225 en het Renkums Beekdal (zie afbeelding 5). In de uitgangssituatie bestonden deze gronden uit intensief gemaaid, soortenarm grasland (zie afbeelding 6). Deze gronden sluiten aan op bestaande delen van het GNN en zijn gelegen op de overgang van het bos naar het Renkums Beekdal. Daardoor draagt de natuurcompensatie zoveel mogelijk bij aan de samenhang van het GNN. De compensatie wordt gerealiseerd op een locatie buiten verstoringszones van nieuwe of bestaande verstoringsbronnen (bebouwing, wegen), dit terwijl de te compenseren strook GNN is gelegen nabij de bebouwing op het landgoed en direct grenst aan de Grote Laan.

Afbeelding 5: het blauw omlijnde vlak geeft de gronden aan waar compensatie van het GNN plaatsvindt. Op de kaart is het huidige GNN donkergroen en de huidige GO lichtgroen; het vlak met de fysieke natuurcompensatie valt binnen de huidige GO (bron: ruimtelijkeplannen.nl). Ter versterking van de natuurkwaliteit wordt op de compensatiegronden een ruigteveld ontwikkeld.

Afbeelding 6: de uitgangssituatie op de plek waar de fysieke natuurcompensatie plaatsvindt door de aanleg van een ruigteveld.

- <u>De compensatie wordt uitgevoerd in overeenstemming met bijlage Gelijkwaardige natuurbeheertypen en versterkt de kernkwaliteiten en de ontwikkelingsdoelen van het GNN</u>
  Op de 0,085 ha compensatiegronden wordt het natuurbeheertype 'N12.06 Ruigteveld' ontwikkeld. Dit is in overeenstemming met de bijlage Gelijkwaardige natuurbeheertypen' bij de Omgevingsverordening Gelderland (zie afbeelding 7). Uit deze bijlage volgt dat een 'droog bos met productie' vervangen mag worden door een 'ruigteveld', omdat natuurbeheertype 'N12.06 Ruigteveld' evenals het te vervangen natuurbeheertype 'N16.03 Droog bos met productie' een droog natuurbeheertype is, maar uit een hogere categorie. Met andere woorden: natuurbeheertype 'N12.06 Ruigteveld' heeft een grotere natuurwaarde en op deze wijze wordt de natuurkwaliteit van het GNN ook in kwalitatieve zin per saldo versterkt. Het ontwikkelen van natuurbeheertype 'N12.06 Ruigteveld' draagt bovendien bij aan de volgende kernkwaliteiten van het GNN-gebied 67 'Wageningen - Wolfheze' (zie afbeelding 4):
  - 'leefgebied das': voor dassen zijn ruigtevelden van belang om te foerageren;
  - 'leefgebied steenuil': ook voor steenuilen zijn ruigtevelden van belang om te foerageren;
  - 'Renkumse Poort: uitwisselingsgebied van planten en dieren tussen de Veluwe en het dal van de Neder-Rijn': een ruigteveld op deze locatie biedt dekking voor kleine zoogdieren, reptielen en amfibieën die zich verplaatsen tussen de bossen van de Veluwe en de uiterwaarden van de Neder-Rijn, via het Renkums Beekdal. Daarbij is van belang dat Zinzia in overleg met de provincie onder de N225 een brede faunapassage aanlegt in combinatie met paddenpoelen (zie bijlage 1), waardoor het Renkums Beekdal en de uiterwaarden van de Neder-Rijn met elkaar worden verbonden. Het betreft een onderdoorgang met een

breedte van 30 meter onder de weg door. Deze maatregelen vinden plaats binnen het bestaande GNN maar leveren wel degelijk een grote bijdrage aan het versterken van de natuurkwaliteit van het GNN.

Het ontwikkelen van natuurbeheertype 'N12.06 Ruigteveld' draagt daarnaast bij aan de volgende ontwikkelingsdoelen van het GNN-gebied 67 'Wageningen - Wolfheze' (zie afbeelding 4):

- 'ontwikkeling ecologische verbinding Renkumse Poort: dekking voor het wild': vooral voor kleiner wild biedt een ruigteveld op deze locatie dekking, direct grenzend aan de Renkumse Poort;
- 'ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden': het ontwikkelen van een ruigteveld vormt een natuurlijke, gevarieerde en geleidelijke overgang van de bosrand van de Veluwse bossen naar het meer cultuurlijke beekdal met kruiden- en faunarijke graslanden;
- 'ontwikkeling biotopen voor vlinders, reptielen en amfibieën': een ruigteveld - zeker op de overgang van de bossen naar het beekdal - is een waardevol biotoop voor vlinders, reptielen en amfibieën.

Gelijkwaardige natuurbeheertypen

- Natuurbeheertypen uit hetzelfde vak zijn gelijkwaardige natuur en kunnen elkaar compenseren.
- Natuurbeheertypen mogen ook vervangen worden door een beheertype uit een hogere categorie, waarbij geldt dat Water alleen vervangen kan worden door Water, Droog door Droog en Vochtig door Vochtig.
- Categorie 1 is de laagste en categorie 3 is de hoogste categorie.
- In categorie 3 staan natuurbeheertypen met een sterretje. Deze mogen wel als compensatie gerealiseerd worden, maar mogen niet aangetast worden.

Categorie 1: algemene natuur	*water*	*droog*
niet bos	rivier beek (beek en bron) kranswierwater zoete plas	kruidenrijk, faunarijk grasland wintergastenweide droge heide glanshaverhooiland
bos	vochtig bos met productie zachthoutooibos (rivier en beekbegeleidend bos)	dennenbos droog bos met productie

Categorie 2: bijzondere natuur	*vochtig*	*droog*
niet bos	moeras vochtige heide vochtig hooiland zuur ven of hoogveenven nat schraalland vochtig weidevogelgrasland	kruidenrijke, faunarijke akker zandverstuiving droog schraalland bloemdijk ruigteveld
bos	haagbeuk-essenbos hoog- en laagveenbos vochtig hakhout en middenbos	eiken-beukenbos droog hakhout park-stinzebos

Afbeelding 7: 'bijlage Gelijkwaardige natuurbeheertypen' bij de Omgevingsverordening Gelderland (Categorie 3 is niet afgebeeld hier). De bijlage laat zien dat een 'droog bos met productie' vervangen mag worden door een 'ruigteveld'.

- Compensatieplan: hoe verzekerd is dat de fysieke natuurcompensatie wordt uitgevoerd en de termijn van uitvoering
  Het ruigteveld wordt reeds ontwikkeld (sinds 2021) door een omschakeling in het maaibeheer (zie hieronder). Er komen nu al spontaan soorten op als ratelaar en havikskruid.

- Compensatie-/beheerplan: hoe de natuur wordt ingericht en beheerd gedurende de ontwikkeltijd
  Het ruigteveld wordt ontwikkeld door een omschakeling in het maaibeheer van 1 x per maand maaien naar 1 x per jaar. Daarbij wordt het maaisel afgevoerd. Dit beheer wordt door Zinzia meegenomen in het beheer van het Renkums Beekdal als dit gemaaid wordt. Met het vrijgekomen maaisel worden de broeihopen voor de ringslang in stand gehouden (zie de versterkingsmaatregelen onder hoofdstuk 3. Groene Ontwikkelingszone (GO)).

- Compensatieplan: hoe monitoring van en rapportage over de uitvoering van de fysieke natuurcompensatie plaatsvinden
  Monitoring van en rapportage over de uitvoering is niet van toepassing, omdat de fysieke natuurcompensatie reeds is uitgevoerd (voordat het nieuwe bestemmingsplan is vastgesteld). Het beheer valt onder het reguliere beheer van Zinzia en wordt daarom niet apart vastgelegd.

- Hoe de planologische verankering van de fysieke natuurcompensatie plaatsvindt
  De fysieke natuurcompensatie vindt plaats in het plangebied van het Bestemmingsplan Buitengebied (gemeente Wageningen, november 2014). De gronden van de compensatie hebben de bestemmingen ‘Bos’ en ‘Agrarisch met waarden - Natuur en landschap’. Beide bestemmingen maken het mogelijk een ruigteveld te ontwikkelen.

- Hoe de uitvoering van de compensatie wordt verzekerd
  In het nieuwe Bestemmingsplan Kortenburg 4 ONO is een voorwaardelijke verplichting opgenomen, waarin wordt bepaald dat:
  a. alleen gebruik kan worden gemaakt van de bouw- of gebruiksmogelijkheden als de maatregelen overeenkomstig het compensatieplan worden uitgevoerd binnen een termijn van vijf jaar, of zo mogelijk een kortere termijn, na vaststelling van het bestemmingsplan waarin de activiteit is toegelaten; en
  b. de maatregelen overeenkomstig het compensatieplan in stand worden gehouden.

Omgevingsverordening Gelderland: § 2.6.5a Wijzigingsbevoegdheid begrenzing

Artikel 2.54a (wijziging begrenzing Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone)
Gedeputeerde Staten kunnen de begrenzing van het Gelders natuurnetwerk en de Groene ontwikkelingszone wijzigen:

1. *voor een verbetering van de samenhang of een betere planologische inpassing van het Gelders natuurnetwerk en de Groene ontwikkelingszone, voor zover:*
   a. *de kernkwaliteiten van het Gelders natuurnetwerk en de Groene ontwikkelingszone behouden blijven; en*
   b. *de oppervlakte van het Gelders natuurnetwerk ten minste gelijk blijft;*
2. *voor de toepassing van paragraaf 2.6.1; of*

3. *voor zover er op 17 oktober 2014 sprake was van een onherroepelijk bestemmingsplan met daarin bestemmingen die strijdig zijn met de begrenzing van het Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone.*

❖ Wijziging begrenzing Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone

Artikel 2.54a lid 2 van de Omgevingsverordening Gelderland is hier van toepassing. Het deel van de GO waar de fysieke natuurcompensatie van het GNN wordt uitgevoerd (ontwikkelen van 0,085 ha ruigteveld) wordt omgezet in GNN, voor de toepassing van paragraaf 2.6.1 uit de Omgevingsverordening (zie hierboven onder 'Omgevingsverordening Gelderland: § 2.6.1 Instructieregels bestemmingsplan bescherming Gelders natuurnetwerk' en afbeelding 5).

Aanvullend wordt in het nieuwe Bestemmingsplan Kortenburg 4 ONO de bestemming veranderd van de gronden tussen het hertenkamp en het Renkums Beekdal van 'Maatschappelijk' naar 'Bos' (zie het groene vlak op afbeelding 8). Deze gronden hebben een oppervlakte van ruim 1,0 ha en liggen in de GO (zie afbeelding 9). Door de bestemmingswijziging zijn de bestaande en nieuw te ontwikkelen natuurwaarden op deze gronden beter beschermd. Hoewel dat niet noodzakelijk is om te voldoen aan de compensatie-eis zouden deze gronden eventueel ook (deels) onderdeel kunnen worden van het GNN. Van belang is daarbij wel dat op een deel van deze gronden versterkingsmaatregelen worden uitgevoerd voor de GO (zie hierna onder hoofdstuk 3. Groene Ontwikkelingszone (GO)).

Afbeelding 8 (links): het groene vlak geeft de locatie weer waar in het nieuwe Bestemmingsplan Kortenburg 4 ONO de bestemming verandert van 'Maatschappelijk' naar 'Bos'. Afbeelding 9 (rechts): hetzelfde vlak is met blauw omlijnd op de kaart van het GNN (donkergroen) en de GO (lichtgroen); het vlak valt binnen de huidige GO (bron: ruimtelijkeplannen.nl). Deze gronden kunnen - aanvullend aan de locatie waar de fysieke natuurcompensatie wordt uitgevoerd van 0,085 ha langs de oprijlaan vanaf de N225 - eventueel (deels) worden omgezet van GO naar GNN. Het vlak is ruim 1,0 ha groot.

Meer dan de helft van de ruim 1,0 ha bestaat nu reeds uit natuurwaarden die (minimaal) gelijkwaardig zijn aan het natuurtype ‘N16.03 Droog bos met productie’, in de vorm van onder meer oude zomereiken en beuken en hellingbos (zie de bomen binnen het blauw omlijnde vlak op de luchtfoto op afbeelding 10 en zie ook de foto’s van de uitgangssituatie, afbeeldingen 11 en 12). Dit gegeven en de ligging op de overgang naar het Renkums Beekdal maken de locatie ecologisch gezien veel waardevoller dan de grasberm langs de Grote Laan waar de uitbreiding van de parkeerstrook is voorzien.

Afbeelding 10 (links), 11 (rechtsboven) en 12 (rechtsonder): bos met onder meer (oude) zomereiken en beuken en hellingbos ter plaatse van de locatie die - aanvullend aan de locatie waar de fysieke natuurcompensatie van 0,085 ha langs de oprijlaan vanaf de N225 wordt uitgevoerd - eventueel (deels) kan worden omgezet van GO naar GNN.

3. Groene Ontwikkelingszone (GO)

Voor nieuwe activiteiten of ontwikkelingen binnen de GO gelden sinds februari 2022 nieuwe regels. Deze regels zijn opgenomen in de 'Omgevingsverordening Gelderland'. In de GO is plaats voor ruimtelijke ontwikkelingen als die gekoppeld worden aan een investering in natuur en landschap. Bij een ruimtelijke ontwikkeling in de GO moeten de kernkwaliteiten van het betreffende gebied per saldo en naar rato worden versterkt. Per saldo betekent dat gecompenseerd moet worden voor de waarden die eventueel verloren gaan. Naar rato betekent dat (naast per saldo) de grootte en de aard van de ontwikkeling bepalen hoeveel er versterkt moet worden. Naast het investeren in de kernkwaliteiten mag een ontwikkeling in de GO niet ten koste gaan van de samenhang van het natuurnetwerk. De versterking moet worden uitgewerkt in een versterkingsplan. Gedeputeerde Staten hebben nadere regels vastgesteld voor de versterking in de GO.

In het vigerende Bestemmingsplan Kortenburg 4, ONO (2017) is het te behouden gebouw De Emmapleinen 'wegbestemd'. Het gebouw ligt binnen de GO (rood omkaderd op afbeelding 13). Dat geldt ook voor 17 nieuwe parkeerplaatsen die nodig zijn voor het behouden van De Emmapleinen plus 5 voor omwonenden. Deze 22 parkeerplaatsen (onder een hoek) komen aan de westzijde van de Kortenburg (oranje omkaderd op afbeelding 13). Deze locatie was in de uitgangssituatie reeds grotendeels geasfalteerd (parallelweg met informele parkeergelegenheid; zie afbeelding 14). In het Bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Wageningen (2014) heeft deze locatie echter de bestemming 'Bos' zonder een functieaanduiding voor parkeren. In het nieuwe bestemmingsplan krijgen de 22 parkeerplaatsen een functieaanduiding.

Afbeelding 13: Ligging Gelders Natuurnetwerk (GNN; donkergroen) en Groene Ontwikkelingszone (GO; lichtgroen); bron: ruimtelijkeplannen.nl. Het te behouden gebouw De Emmapleinen is rood omlijnd. Ter plaatse van de oranje omlijning komen 22 parkeerplaatsen langs de Kortenburg.

Afbeelding 14: Uitgangssituatie van de locatie langs de Kortenburg waar 22 parkeerplaatsen komen. In de uitgangssituatie was de locatie reeds grotendeels geasfalteerd als parallelweg met informele parkeergelegenheid.

Toetsing aan de Omgevingsverordening Gelderland: § 2.6.5 Instructieregels bestemmingsplan Groene ontwikkelingszone

Artikel 2.52 (beschermen Groene ontwikkelingszone)

1. *Voor zover een bestemmingsplan van toepassing is op locaties binnen de Groene ontwikkelingszone, laat het een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen toe als uit onderzoek blijkt dat:*
   a. *de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen, genoemd in bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone, per saldo en naar rato van de ingreep worden versterkt; en*
   b. *de samenhang niet verloren gaat.*
2. *Gedeputeerde Staten stellen regels vast om de versterking uit te werken.*

❖ De samenhang van de GO gaat niet verloren

Het gaat hier om het behouden van een al bestaand gebouw dat is gesitueerd binnen het cluster van bebouwing op het landgoed (oud en recent nieuw gebouwd). Voor de parkeerplaatsen geldt dat deze komen te liggen tussen de Kortenburg en bestaande bebouwing langs de weg, op een plek die in de uitgangssituatie reeds grotendeels geasfalteerd was. De GO wordt niet versnipperd

door het behouden van het gebouw en de aanleg van de parkeerplaatsen. De samenhang van de GO - zeker in combinatie met de omringende gebieden van het GNN - gaat niet verloren.

- <u>De kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen worden per saldo en naar rato van de ingreep versterkt</u>
  Gedeputeerde Staten heeft regels vastgesteld voor de versterking van de GO: de 'Regels versterking Groene ontwikkelingszone' (juni 2022). Deze regels bepalen dat de versterking van de GO moet worden berekend aan de hand van een tabel met versterkingsmaatregelen die een verliesfactor en een impactfactor moeten compenseren (zie bijlage 2 achter deze rapportage: tabblad 1 voor de verliesfactor, tabblad 2 voor de impactfactor en tabblad 3 voor de versterkingsmaatregelen). Dit gebeurt aan de hand van een puntentelling.

  Op de locatie van De Emmapleinen zou op basis van het vigerende Bestemmingsplan Kortenburg 4, ONO (2017) een cultuurlijke siertuin worden ontwikkeld. Deze siertuin wordt nu kleiner. De bomen die op de locatie van het gebouw zouden worden geplant krijgen nu elders op het landgoed een plek (zie bijlage 1 bij het landschapsplan). Er worden geen bomen gekapt. Hierdoor is geen sprake van waarden die verloren gaan. Dat geldt ook voor de aanleg van de 22 parkeerplaatsen langs de Kortenburg, omdat deze op een locatie komen die in de uitgangssituatie ook al grotendeels geasfalteerd was en in gebruik was als parallelweg en (informele) parkeerplaats. Ook hier worden geen bomen gekapt of andere natuurwaarden aangetast. De verliesfactor is daarom nul.

  Voor de impactfactor is uitgegaan van 22 wooneenheden en 0,034 ha parkeerterrein voor de 22 parkeerplaatsen langs de Kortenburg. Op basis daarvan dienen 694+ versterkingspunten te worden behaald met maatregelen die de ecologische kwaliteit vergroten. Dit is zeer ruim genomen, want als uitgegaan wordt van de footprint van De Emmapleinen van 0,2775 ha in plaats van het aantal wooneenheden zijn slechts 145+ versterkingspunten vereist. En voor de locatie van de parkeerplaatsen geldt dat daar in de uitgangssituatie al geparkeerd werd (op asfalt) en dat er ter plaatse dus niet veel verandert.

  Om de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen per saldo en naar rato van de ingreep te versterken worden verschillende versterkingsmaatregelen getroffen die tezamen 695 punten opleveren, voldoende om aan de vereiste versterking op basis van de verliesfactor en de impactfactor te voldoen.[1] Deze versterkingsmaatregelen staan vermeld in tabblad 3 van bijlage 2 en in de tabel op de volgende pagina, voorzien van een toelichting waarom ze de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen van de GO (zie afbeelding 15) versterken. Het gaat deels om maatregelen uit het landschapsplan en deels uit aanvullende maatregelen die Zinzia inmiddels heeft uitgevoerd of nog voor oktober 2023 zal uitvoeren.

[1] Deze berekening is exclusief de aanplant van 0,43 ha bosplantsoen (oost van het hertenkamp en op en onderaan het talud van het Cirkelgebouw) en exclusief de aanplant van 58 solitaire bomen omdat deze beide maatregelen hebben plaatsgevonden als compensatie voor het plan uit 2017.

Versterkings-maatregel	Opp.	Punten	Versterking kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen GO (zie afbeelding 15)
Struweelhaag of scheerhaag	0,02 ha	60	Op basis van het landschapsplan is per saldo 0,02 ha aan scheerhagen toegevoegd (beuk, Spaanse aak, hulst en vuilboom/sporkehout): ca. 200 meter lang en 1 meter breed. Zie bijlage 1 van het landschapsplan: pagina 45-46. De hagen dragen bij aan de cultuurhistorisch-landschappelijke waarde van het landgoed en zijn een middel om (noodzakelijke) hekwerken uit het zicht te halen. Daarnaast bieden ze leefgebied en schuilmogelijkheden voor vlinders, reptielen en (migrerende) amfibieën.
Hoogstam-boomgaard	0,1 ha	200	Op basis van het landschapsplan is een hoogstamboomgaard van 0,1 ha aangeplant naast de werkschuur aan de Kortenburg. In de uitgangssituatie was dit een intensief gemaaid en soortenarm weitje. Zie hieronder: afbeelding 16 en 17. De hoogstamboomgaard maakt het landgoed meer geschikt als leefgebied voor zowel das als steenuil (foerageergebied) en draagt bij aan de ontwikkeling van biotopen voor met name vlinders en reptielen (hazelworm).
Ruigteveld of -zoom	0,34 ha	340	Aanvullend aan het landschapsplan wordt een ruigteveld van ca. 0,34 ha ontwikkeld ten oosten en zuidoost(en) van het hertenkamp en de oprijlaan vanaf de N225, op de overgang van het bos naar het beekdal. Dit ruigteveld sluit aan op het ruigteveld dat wordt ontwikkeld op de compensatiegronden GNN (zie hoofdstuk 2. Gelders Natuurnetwerk (GNN)). In de uitgangssituatie bestond de locatie van het ruigteveld hoofdzakelijk uit intensief gemaaid en soortenarm grasland. Zie hieronder: afbeelding 16 en 18. Het ruigteveld draagt bij aan de geschiktheid van het landgoed als leefgebied voor zowel das als steenuil (foerageergebied) en aan de ontwikkeling van biotopen voor met name vlinders en reptielen (ringslang, hazelworm). Bovendien draagt het ruigteveld bij aan het creëren van een natuurlijke, gevarieerde en geleidelijke overgang van de bosrand van de Veluwse bossen naar het meer cultuurlijke beekdal met kruiden- en faunarijke graslanden.
Takkenril/ houtstapel	0,015 ha	75	Aanvullend aan het landschapsplan zijn langs de rand van het beekdal (ten oosten van het hertenkamp) broeihopen voor ringslangen geplaatst over een strook van 3 x 50 meter (0,015 ha). Zie hieronder: afbeelding 16 en 19. De broeihopen dragen daarmee bij aan de ontwikkeling van biotopen voor reptielen (voortplantingsplaatsen voor ringslangen).
Nestkast steen-, bos- of kerkuil	2	20	Aanvullend aan het landschapsplan wordt zowel bij de hoogstamboomgaard als langs de rand van het beekdal ten oosten van het hertenkamp een nestkast geplaatst voor steenuilen. Zie hieronder: afbeelding 16. Dit draagt bij aan de geschiktheid van het landgoed voor steenuilen (broedgelegenheid).
TOTAAL		**695**	

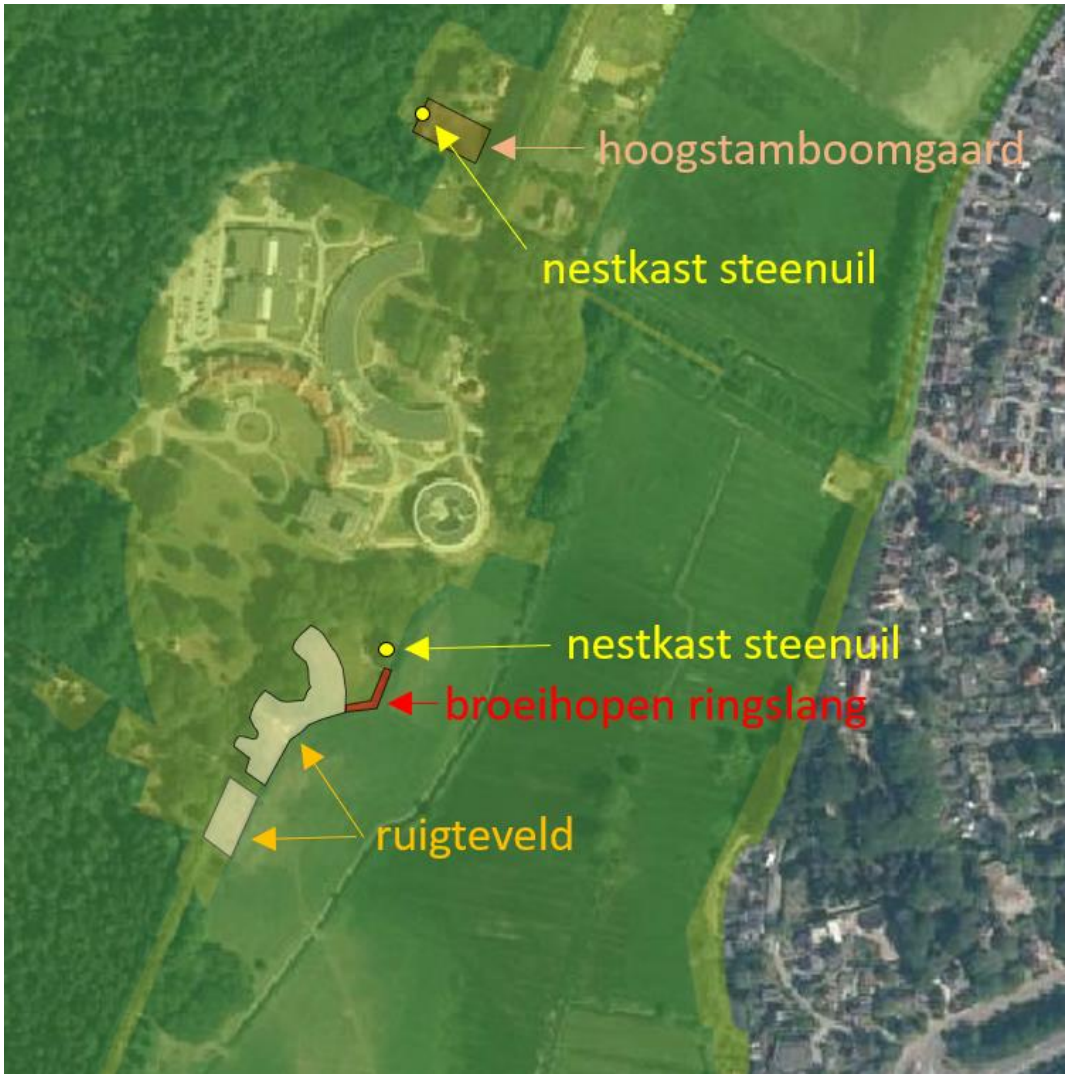
Aanvullend heeft Zinzia in de GO:

- een gierzwaluwnestkast geplaatst op de werkschuur naast de hoogstamboomgaard;
- negen vleermuizenkasten geplaatst op de oudbouw van Oranje Nassau's Oord (de vleermuiskasten zijn aangebracht tijdens de nieuwbouw; dat zou tijdelijk zijn maar Zinzia heeft ervoor gekozen ze permanent te laten hangen);
- vleermuisvriendelijke verlichting op het terrein geplaatst.

Omdat deze typen maatregelen niet in de tabel van de provincie als versterkingsmaatregel zijn opgenomen, zijn ze vooralsnog niet meegeteld als versterkingsmaatregelen. Dat neemt niet weg dat ze voor een verdere versterking van de natuurkwaliteit in de GO zorgen.

ALGEMEEN	Nr.	**67**
	Gebiedsnaam	**Wageningen - Wolfheze**
KERNKWALITEITEN	natuur en landschap	• Overgangen tussen de Veluwe en het dal van de Neder-Rijn met de dorpen en engen van Wageningen, Renkum en Heelsum • onderdeel van Nationaal Landschap Veluwe • Parel/A-locatie bos Wageningse Berg: plateaubos en helling met overgangen van wintereiken-beukenbos naar essen-iepenbos en schietwilgenbos • Renkumse Poort: uitwisselingsgebied van planten en dieren tussen de Veluwe en het dal van de Neder-Rijn; op de Wageningse Berg onbebouwde contactzone • Renkumse Heide en Reyerskamp: open ontginning op sandrvlakte, deels weer teruggegeven aan de natuur • leefgebied das • leefgebied steenuil • cultuurhistorische waarden van de landgoederen (o.a. Oranje-Nassau's Oord, oude ontginningen en kavelpatronen, hakhout, houtwallen, singels, sprengen en beken en boerderijen • abiotiek: aardkundige waarden, kwel, bodem, grondwaterreservoir
	aardkundige waarden	• +: Stuwwal van Lunteren - Wageningen; Sandr van Wolfheze
	waardevol open gebied of verkaveling	• +
	parel	• +
	natte landnatuur	• nee
ONTWIKKELINGSDOELEN	natuur en landschap Groene Ontwikkelingszone	• ontwikkeling ecologische verbinding Renkumse Poort: dekking voor het wild • vermindering barrièrewerking A12, A50, N224, N225 en spoorlijn • ontwikkeling heidevelden, oude bossen en cultuurhistorische gebruiksvormen (hakhout) • ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden+X142 • ontwikkeling singels en ruigtestroken • ontwikkeling biotopen voor vlinders, reptielen en amfibieën • ontwikkeling landgoederen en hun cultuurhistorische patronen • ontwikkeling overige cultuurhistorische patronen (Celtic fields) en beheersvormen • ontwikkeling van geleidelijke overgangen in het landschap graslanden

Afbeelding 15: kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van GO-gebied 67 'Wageningen - Wolfheze' (bron: Bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone, provincie Gelderland).

Afbeelding 16: locaties van versterkingsmaatregelen binnen de GO (en grenzend aan het GNN); de locaties van de steenuilenkasten zijn indicatief. Op de kaart is het huidige GNN donkergroen en de huidige GO lichtgroen (bron: ruimtelijkeplannen.nl.). Voor de ligging van de hagen wordt verwezen naar bijlage 1 in het landschapsplan (blz. 45).

Afbeelding 17 (links): uitgangssituatie op de locatie waar een hoogstamboomgaard wordt ontwikkeld.
Afbeelding 18 (rechts): uitgangssituatie op de locatie waar een ruigteveld wordt ontwikkeld in de GO.

Afbeelding 19: locatie (in de strook achter de jonge aanplant) waar broeihopen voor ringslang zijn aangelegd, aan de rand van het beekdal.

Artikel 2.53a (onderzoek kernkwaliteiten Groene ontwikkelingszone)

1. *Bij toepassing van artikel 2.52 bevat de toelichting bij het bestemmingsplan een beschrijving van de resultaten van het onderzoek naar de te verwachten effecten van die activiteit of ontwikkeling op de oppervlakte, samenhang en kwaliteit van de Groene ontwikkelingszone.*
2. *In de beschrijving van de onderzoeksresultaten worden in ieder geval betrokken de in het gebied aanwezige:*
   a. *actuele en potentiële natuurwaarden;*
   b. *in de bij of krachtens de Wet natuurbescherming aangewezen beschermde soorten en soorten van nationale Rode Lijsten; en*
   c. *ecologische samenhang.*
3. *Voor zover de ontwikkeling of activiteit daar effect op kan hebben, wordt in de beschrijving van de onderzoeksresultaten betrokken de in het gebied aanwezige:*
   a. *kwaliteit van water, bodem en lucht;*
   b. *stilte, rust en duisternis; en*
   c. *landschappelijke, cultuurhistorische, geomorfologische, bodemkundige waarden en het reliëf.*

❖ <u>Te verwachten effecten van de activiteit of ontwikkeling op de oppervlakte, samenhang en kwaliteit van de GO en effecten op (bij of krachtens de Wet natuurbescherming aangewezen) beschermde soorten en soorten van nationale Rode lijsten en (andere) actuele en potentiële natuurwaarden</u>

Zie hierboven onder artikel 2.52 de resultaten van het onderzoek naar de te verwachten effecten op de samenhang en kwaliteit (kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen) van de GO. De conclusie is dat de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen van de GO per saldo en naar rato worden versterkt. Voor de oppervlakte van de GO zelf geldt dat deze ongewijzigd blijft (met uitzondering van het deel dat wordt omgezet in GNN, zie hoofdstuk 2. Gelders Natuurnetwerk (GNN)).

Als het gaat om het oppervlakte aan natuur(beheer)typen is er evenmin sprake van oppervlakteverlies, omdat op de locatie van het te behouden gebouw De Emmapleinen (met een footprint van 2.775 m^2) een siertuin zou komen met vooral een cultuurlijke/landschappelijke waarde maar niet een potentiële hoge natuurwaarde. De bomen die daar geplant zouden worden, krijgen nu elders op het landgoed een plek (zie bijlage 1 bij het landschapsplan). Omdat het gebouw De Emmapleinen behouden blijft is de impact op de bestaande natuurwaarden

beperkt. In het bestemmingsplan wordt apart ingegaan op de bescherming van beschermde soorten. Soorten van de nationale Rode lijsten worden niet verwacht ter plaatse van het gebouw.

Zoals eerder al aangegeven geldt voor de aanleg van de 22 parkeerplaatsen langs de Kortenburg dat deze op een locatie komen die in de uitgangssituatie al grotendeels geasfalteerd was en in gebruik was als parallelweg en (informele) parkeerplaats. Hier worden evenmin bomen gekapt en er gaat geen oppervlak aan andere natuurwaarden verloren. De locatie is niet van belang voor beschermde soorten of soorten van nationale Rode lijsten.

De versterkingsmaatregelen dragen (per saldo) bij aan versterking van de (potentiële) waarde van het GO-gebied voor beschermde soorten en soorten van nationale Rode lijsten, bijvoorbeeld:

- reptielen als ringslang (broeihopen, ruigteveld) en hazelworm (scheerhagen, hoogstamboomgaard, ruigteveld);
- vogels als torenvalk, steenuil, boerenzwaluw, grasmus, grauwe vliegenvanger, kneu, putter (hoogstamboomgaard, ruigteveld, nestkasten voor steenuil);
- zoogdieren als boommarter, wezel, hermelijn, bunzing, egel, haas, eekhoorn, laatvlieger, rosse vleermuis (scheerhagen, hoogstamboomgaard, ruigteveld).

❖ Effect op de kwaliteit van water, bodem en lucht en op de mate van stilte, rust en duisternis
Het behouden van De Emmapleinen (en het niet aanleggen van de siertuin ter plaatse van het gebouw) en het formaliseren van de parkeerplaatsen langs de Kortenburg heeft geen wezenlijke effecten op de kwaliteit van water, bodem en lucht. (Op stikstof - depositie op Natura2000 - wordt apart ingegaan in de toelichting van het bestemmingsplan.) Het gebouw is een bestaand gebouw en is gesitueerd binnen het cluster van bebouwing op het landgoed en op de locatie van de parkeerplaatsen langs de Kortenburg werd al geparkeerd. De 17 parkeerplaatsen voor Zinzia worden bovendien alleen overdag gebruikt en zijn gelegen tussen de Kortenburg en bestaande bebouwing langs de weg. Hierdoor is er evenmin een wezenlijk effect op de stilte, rust en duisternis in het GO-gebied.

❖ Effect op de landschappelijke, cultuurhistorische, geomorfologische en bodemkundige waarden en het reliëf
Het behouden van De Emmapleinen (en het niet aanleggen van de siertuin ter plaatse van het gebouw) en het formaliseren van de parkeerplaatsen heeft geen invloed op geomorfologische en bodemkundige waarden of op het reliëf. In het landschapsplan is uitgebreid ingegaan op de cultuurhistorisch-landschappelijke inpassing van De Emmapleinen.

Artikel 2.53b (versterkingsplan)
Als de Groene ontwikkelingszone wordt versterkt op grond van artikel 2.52, eerste lid, onderdeel a, bevat het bestemmingsplan dat de activiteit of ontwikkeling mogelijk maakt een versterkingsplan, dat in ieder geval inzicht geeft in:

a. hoe verzekerd is dat de versterking wordt uitgevoerd;
b. hoe monitoring van en rapportage over de uitvoering van de versterking plaatsvinden;
c. hoe de natuur wordt ingericht en beheerd gedurende de ontwikkeltijd;
d. de locatie waar de nadelige gevolgen voor de oppervlakte, samenhang of kwaliteit van de Groene ontwikkelingszone optreden; en
e. de locatie waarop de versterking plaatsvindt.

❖ Versterkings-/beheerplan: hoe verzekerd is dat de versterking wordt uitgevoerd & hoe de natuur wordt ingericht en beheerd gedurende de ontwikkeltijd

Versterkings-maatregel	Hoe verzekerd is dat de versterking wordt uitgevoerd	Hoe de natuur wordt ingericht en beheerd gedurende de ontwikkeltijd
Struweelhaag of scheerhaag	De scheerhagen zijn in 2021 aangeplant.	Voor het ontwikkelen van gevarieerde hagen (die door de variatie een hogere ecologische waarde hebben) is een mix van beuk, Spaanse aak, hulst en vuilboom/sporkehout aangeplant. Snoeiwerkzaamheden worden alleen verricht in de periode tussen half juli en begin maart (buiten het broedseizoen van vogels).
Hoogstam-boomgaard	De hoogstamboomgaard is in december 2020 aangeplant.	De bomen worden gesnoeid wanneer dit nodig is, maar buiten het broedseizoen. Indien bomen dood zouden gaan, worden deze vervangen. De boomgaard wordt 1 x per jaar gemaaid of geklepeld, waarbij het maaisel blijft liggen, eveneens buiten het broedseizoen).
Ruigteveld of -zoom	Het ruigteveld wordt sinds 2021 ontwikkeld door een omschakeling in het maaibeheer van 1 x per maand naar 1 x per jaar. Er komen nu al spontaan soorten op als ratelaar en havikskruid.	Het ruigteveld wordt extensief beheerd: er wordt 1 x per jaar gemaaid (buiten het broedseizoen) waarbij het maaisel wordt afgevoerd. Dit beheer wordt door Zinzia meegenomen in het beheer van het Renkums Beekdal als dit gemaaid wordt. Met het vrijgekomen maaisel worden de broeihopen voor de ringslang in stand gehouden (zie hieronder).
Takkenril/ houtstapel	De broeihopen voor de ringslang zijn in 2021 aangelegd.	De broeihopen voor de ringslang zijn gemaakt van het vrijgekomen maaisel van de ruigtevelden. De broeihopen worden in stand gehouden door - wanneer nodig - nieuw maaisel van de ruigtevelden toe te voegen.
Nestkast steen-, bos- of kerkuil	De nestkasten voor de steenuil worden voor oktober 2023 geplaatst.	De nestkasten worden binnenin voorzien van wat kleine takjes, zaagsel of oude houtsnippers als nestmateriaal. De nestkasten worden 1 x per jaar (in de periode september-november) gecontroleerd, schoongemaakt en voorzien van een schone laag nestmateriaal.

❖ Versterkingsplan: hoe monitoring van en rapportage over de uitvoering van de versterking plaatsvinden

Monitoring van en rapportage over de uitvoering is niet van toepassing, omdat alle versterkingsmaatregelen reeds zijn uitgevoerd voordat het nieuwe bestemmingsplan is vastgesteld. Het beheer valt onder het reguliere beheer van Zinzia en wordt daarom niet apart vastgelegd.

❖ De locaties waar de nadelige gevolgen voor de oppervlakte, samenhang of kwaliteit van de GO optreden

Voor de locaties waar de ontwikkelingen plaatsvinden in de GO wordt verwezen naar afbeelding 13. Deze locaties liggen niet in een ecologische verbindingszone en leiden niet tot een aantasting van de kwaliteit van natte landnatuur.

❖ De locaties waarop de versterking plaatsvindt

Voor de locaties waarop de versterking plaatsvindt wordt verwezen naar afbeelding 16. De versterkingsmaatregelen worden grotendeels getroffen binnen of grenzend aan het plangebied van het nieuwe bestemmingsplan (zie hieronder, onder Artikel 2.53c). De locaties waar de versterkingsmaatregelen worden getroffen liggen binnen de GO en grenzen aan het GNN, waardoor de maatregelen zoveel mogelijk bijdragen aan de samenhang van de GO met het GNN. De maatregelen worden getroffen op locaties die bijna allemaal verder van verstoringsbronnen (bebouwing, wegen) afliggen dan de locaties waar de ontwikkelingen plaatsvinden.

Artikel 2.53c (borging versterking)

Planologische verankering van de versterking vindt plaats in hetzelfde of een gelijktijdig vast te stellen bestemmingsplan als waarin de nieuwe activiteit of ontwikkeling mogelijk wordt gemaakt.

❖ Hoe de planologische verankering van de versterking plaatsvindt

De versterking van de GO vindt grotendeels plaats in het plangebied van het nieuwe Bestemmingsplan Kortenburg 4 ONO. De hoogstamboomgaard valt binnen dit plan en deze krijgt de (nieuwe) bestemming 'Natuur' (in het oude plan had deze locatie de bestemming 'Bos'). Ook het (noordelijk deel van het) ruigteveld (oostelijk van het hertenkamp) en de broeihopen vallen binnen het nieuwe plan en deze krijgen de (nieuwe) bestemming 'Bos' (in het oude plan hadden deze locaties de bestemming 'Maatschappelijk').

De scheerhagen vallen onder het oude Bestemmingsplan Kortenburg 4, ONO (maart 2017). Deze zijn aangelegd ter plaatse van de bestemming 'Maatschappelijk'. De aanleg van scheerhagen is mogelijk binnen deze bestemming.

Ook het zuidelijke deel van het ruigteveld (het deel tussen de oprijlaan vanaf de N225 en het Renkums Beekdal) valt buiten het nieuwe bestemmingsplan. De gronden waarop dit deel van het ruigteveld wordt ontwikkeld vallen binnen het Bestemmingsplan Buitengebied (november 2014), ter plaatse van de bestemmingen 'Bos' en 'Agrarisch met waarden - Natuur en landschap'. Beide bestemmingen maken het mogelijk een ruigteveld te ontwikkelen.

Artikel 2.53d (borging uitvoering versterking)

1. *De uitvoering van de versterking wordt verzekerd door het opnemen van een voorwaardelijke verplichting in het bestemmingsplan, waarin wordt bepaald dat:*
   a. *alleen gebruik kan worden gemaakt van de bouw- of gebruiksmogelijkheden van het bestemmingsplan als de maatregelen overeenkomstig het versterkingsplan worden uitgevoerd binnen een termijn van vijf jaar, of een kortere termijn als dat mogelijk is, na vaststelling van het bestemmingsplan waarin de activiteit is toegelaten; en*
   b. *de maatregelen overeenkomstig het versterkingsplan in stand worden gehouden.*
2. *In afwijking van het eerste lid, onder a, geldt dat als op de locatie van de fysieke ingreep een beschermde inheemse diersoort of een soort, genoemd in de nationale Rode Lijsten, voorkomt, alleen gebruik kan worden gemaakt van de bouw- of gebruiksmogelijkheden van het bestemmingsplan nadat de maatregelen conform het versterkingsplan zijn uitgevoerd.*

❖ Hoe de uitvoering van de versterking is geborgd

In het nieuwe Bestemmingsplan Kortenburg 4 ONO is een voorwaardelijke verplichting opgenomen, waarin wordt bepaald dat:

a. alleen gebruik kan worden gemaakt van de bouw- of gebruiksmogelijkheden als de maatregelen overeenkomstig dit versterkingsplan worden uitgevoerd binnen een termijn van vijf jaar, of zo mogelijk een kortere termijn, na vaststelling van het bestemmingsplan; en
b. de maatregelen overeenkomstig dit versterkingsplan in stand worden gehouden.

Alle maatregelen zijn voor de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan uitgevoerd conform dit versterkingsplan.

4. Natura2000

In het vigerende bestemmingsplan is langs de westzijde van de Grote Laan een functieaanduiding voor parkeren opgenomen met een totale grootte van ruim 0,05 ha (zie afbeelding 20). Deze langsparkeerstrook ligt binnen Natura2000-gebied 'Veluwe'. Ter plaatse van een groot deel van deze parkeerstrook is echter geen beschermd habitattype of leefgebied aanwezig. Een klein deel van de parkeerstrook ligt ter plaatse van een plek die is aangeduid als leefgebied 'Lg13 Bos van arme zandgronden'.

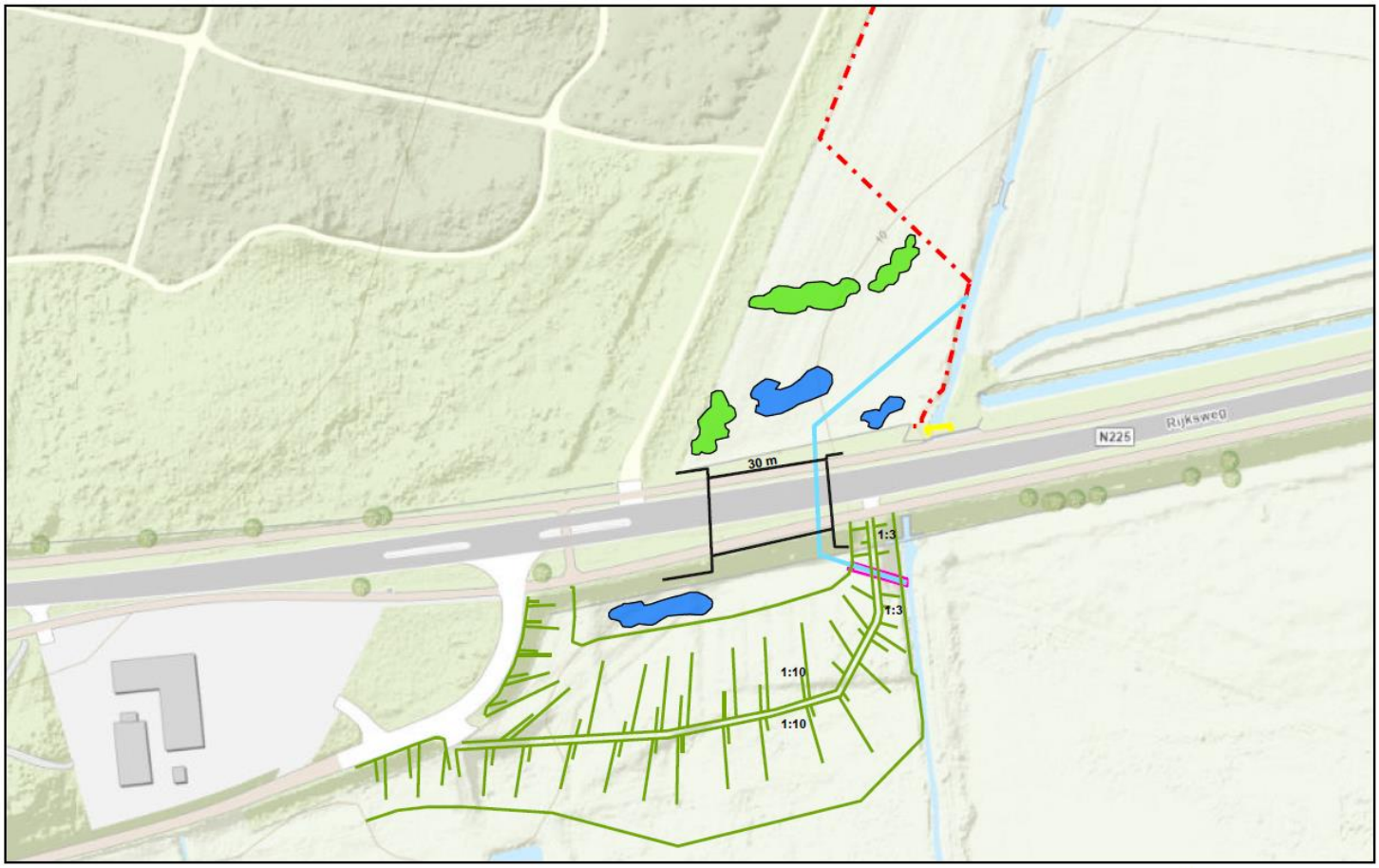
Ten behoeve van het nieuwe bestemmingsplan wordt de parkeerstrook in de lengte (aan de noordzijde) en in de diepte (aan de westzijde) uitgebreid tot een strook met een oppervlakte van in totaal circa 0,1 ha (ca. 180 m x 5,5 m), met in de nieuwe situatie in totaal 25 parkeerplaatsen op roostermatten en 41 reserveparkeerplaatsen op gras. Dat betekent dat er sprake is van een toename aan parkeren binnen Natura2000 van iets minder dan 0,05 ha. Het grootste deel van de uitbreiding vindt plaats in het deel waar geen beschermd habitattype of leefgebied aanwezig is (zie het geel omlijnde gebied met een lichtgroene achtergrond op afbeelding 21). Ongeveer 0,006 ha (60 m^2) van de uitbreiding van de parkeerstrook vindt plaats binnen het leefgebied 'Lg13 Bos van arme zandgronden' doordat ter plaatse de bestaande parkeerstrook ca. 1,5 meter dieper wordt ten behoeve van haaks parkeren (zie het rood omlijnde gebied met een blauwgroene achtergrond op afbeelding 21). In de uitgangssituatie bestond echter de gehele zone waar parkeren is voorzien uit een intensief gemaaide grasberm met enkele jonge bomen (zie afbeelding 3). De bomen worden gehandhaafd.

Adviesbureau De Groene Ruimte uit Wageningen (tegenwoordig ATKB) heeft in het rapport 'QuickScan Wet Natuurbescherming, Oranje Nassau's Oord, Wageningen' (De Groene Ruimte, november 2020) onderzoek gedaan naar effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura2000-gebied. Daarin wordt aangegeven dat de parkeerplaatsen op halfverharding slechts een zeer beperkt aantal vierkante meters omvat van het totale oppervlak van het Natura2000-gebied 'Veluwe' en dat er daarom in ecologisch opzicht geen sprake is van een significant negatief effect.

Afbeelding 20 (links): het reeds vergunde deel van de parkeerstrook aan de boszijde van de Grote Laan betreft het gebied binnen de stippellijn in het groene vlak (functieaanduiding 'parkeerterrein' in het vigerende Bestemmingsplan Kortenburg 4, ONO uit 2017). Afbeelding 21 (rechts): de ligging van de strook van 25 parkeerplaatsen op roostermatten en 41 reserveparkeerplaatsen op gras in de nieuwe situatie langs de westzijde van de Grote Laan die binnen Natura2000-gebied 'Veluwe' is gelegen: het geel omlijnde gebied met een lichtgroene achtergrond betreft de parkeerplaatsen die zijn gelegen op een locatie waar geen beschermd habitattype of leefgebied aanwezig is; het rood omlijnde gebied met een blauwgroene achtergrond betreft de parkeerplaatsen die zijn gelegen op een locatie die is aangeduid als leefgebied 'Lg13 Bos van arme zandgronden' (bron: calculator.aerius.nl).

Bijlage 1: Indeling Renkums Beekdal met faunapassage onder de N225

22-9-2022

Onderdoorgang N225
Buitendijkse plooiing
Omlegging beek
Aangepast schapenraster met dassenonderdoorgang
Indeling poelen
Begeleidende beplanting poelen
Cultuurhistorisch gemaal
Duiker + eventueel extra gemaal
Topo

1:1,766
0 0.01 0.03 0.06 mi
0 0.02 0.04 0.09 km

Esri Nederland, Community Map Contributors

Rosalie Joosse

Bijlage 2: Tabel Versterkingsmaatregelen Groene Ontwikkelingszone

- Tabblad 1: Verliesfactor
- Tabblad 2: Impactfactor
- Tabblad 3: Versterkingsmaatregelen

Tabblad 1: Verliesfactor

categorie	voorbeelden van beheertypen		punten /eenheid	opper-vlakte (ha)	punten	
Natuurvriendelijke oever, poel, zoete plas	L01.15, L01.01, N04.02		4000		0	
Houtwal, houtsingel, elzensingel, bomenlaan, rij knotwilgen, solitaire bomen (niet Wnb beschermd hout opstand)	L01.02, L01.03, L01.07,L01.08	leeftijd < 25 jaar	3000		0	
		leeftijd 25-100 jaar	4000		0	
		leeftijd >100 jaar	5000		0	
Struweelhaag of	L01.05 en L01.06		4000		0	
Hoogstamboomgaard	L01.09		2700		0	
Moeras, rietland	N05.04		2700		0	
Nat schraalland / vochtig hooiland	N10.01 en N10.02		2000		0	
Vochtig	N13.01		1000		0	
Droge natuurgraslanden	N11.01, N12.02, N12.03		1000		0	
Kruiden- en faunarijke	N12.05		1000		0	
Ruigteveld of -zoom	N12.06		1000	0	0	
Alle typen bos die niet Wnb beschermd houtopstand zijn	N14, N15, N16 en N17	leeftijd < 25 jaar	3000		0	
		leeftijd 25-100 jaar	4000		0	
		leeftijd >100 jaar	5000		0	opp. (ha)
				VERLIESPUNTEN	0	0,00

Tabblad 2: Impactfactor

categorie	eenheid	basispunten /eenheid	aantal eenheden	toeslagfactoren nieuwe functie op deze locatie	indien van toepassing factor verhogen	open landschap	indien van toepassing factor verhogen	aardkundige waarden voor zover BUITEN open landschap	indien van toepassing factor verhogen	ligging in EVZ	indien van toepassing factor verhogen	Impactpunten basis	incl. toe-slagen	
woningen	wooneenheid	20	22	2	1	2	1	1,5	1,5	1,25	1	440	660	
	ha. woonbestemming	400		2	1	2	1	1,5	1	1,25	1	0	0	
woonwijk	wooneenheid	25		2	1	2	1	1,5	1	1,25	1	0	0	
	ha woonwijk	600		2	1	2	1	1,5	1	1,25	1	0	0	
bedrijventerrein - milieucategorie 1 en 2	ha. bedrijventerrein	1500		2	1	2	1	1,5	1	1,25	1	0	0	
milieucategorie 3 en 4	ha. bedrijventerrein	3000		2	1	2	1	1,5	1	1,25	1	0	0	
milieucategorie 5 en 6	ha. bedrijventerrein	4500		2	1	2	1	1,5	1	1,25	1	0	0	
windturbine *	aantal turbines verstoringsafstand (m) verstoringsgraad (%)	600		1,5	1	1	1	1	1	1,25	1	0	0	
zonnepark	ha. functioneel zonneveld	600		1,5	1	1,5	1	1,25	1	1,25	1	0	0	
parkeerterrrein	ha. verharding of half verharding	1000	0,034	2	1	2	1	1,5	1	1,25	1	34	34	
wegen <80 km/uur	ha. verharding	2000		2	1	2	1	1,5	1	1,25	1	0	0	
middel 80-99 km/uur	ha. verharding	3000		2	1	2	1	1,5	1	1,25	1	0	0	
wegen >= 100 km/uur	ha. verharding	4000		2	1	2	1	1,5	1	1,25	1	0	0	opp. (ha)
			IMPACTPUNTEN										694	0,03 excl. wind-turbine

windturbine * Impact = 600 x aantal windturbines x verstoringsafstand(m) x verstoringsafstand(m) / 10000 x pi x verstoringsgraad %

Tabblad 3: Versterkingsmaatregelen

categorie	voorbeelden van beheertypen	basis	opp (ha)	factor tijdelijke maatregel	indien van toepassing factor verlagen	factor bijdrage EVZ	indien van toepassing factor verhogen	Verster-kings-punten basis	Verster-kings-punten incl. toeslagen	
Natuurvriendelijke oever	L01.15	3000		0,7	1	1,25	1	0	0	
Poel (max. 0,3 hectare per stuk)	L01.01	3000		0,7	1	1,25	1	0	0	
Houtwal, houtsingel, elzensingel,	L01.02 en L01.03	3000		0,7	1	1,25	1	0	0	
Struweelhaag of scheerhaag	L01.05 en L01.06	3000	0,02	0,7	1	1,25	1	60	60	
Laan (dubbele bomenrij)	L01.07	3000		0,7	1	1,25	1	0	0	
Rij knotwilgen	L01.08	3000		0,7	1	1,25	1	0	0	
Hoogstamboomgaard	L01.09	2000	0,1	0,7	1	1,25	1	200	200	
Zoete plas	N04.02	2000		0,7	1	1,25	1	0	0	
Dynamisch moeras	N05.04	2000		0,7	1	1,25	1	0	0	
Nat schraalland / Vochtig hooiland	N10.01 en N10.02	2000		0,7	1	1,25	1	0	0	
Vochtig weidevogelgrasland	N13.01	1000		0,7	1	1,25	1	0	0	
Droge natuurgraslanden	N11.01, N12.02, N12.03	1000		0,7	1	1,25	1	0	0	
Kruiden- en faunarijke akker	N12.05	1000		0,7	1	1,25	1	0	0	
Ruigteveld of -zoom	N12.06	1000	0,34	0,7	1	1,25	1	340	340	
Alle typen natuurlijk bos	N14, N15, N16 en N17	2000		0,7	1	1,25	1	0	0	
Speciale elementen										
Stobbenwallen	hoge toegevoegde waarde over kleine oppervlakten	5000		0,7	1	1,25	1	0	0	
Takkenril/ houtstapel	hoge toegevoegde waarde over kleine oppervlakten	5000	0,015	0,7	1	1,25	1	75	75	
Nestkast steen, bos- of kerkuil		10	2	0,7	1	1,25	1	20	20	
Bijenhotel	per m2 functioneel oppervlak	10		0,7	1	1,25	1	0	0	
Kleine zoogdiertunnel	das, bever, kleine marters e.a.	100		0,7	1	1,25	1	0	0	
Herpetofaunatunnel	reptielen en amfibieën	300		0,7	1	1,25	1	0	0	
Boombrug	marters, eekhoorn	100		0,7	1	1,25	1	0	0	
'Hop-over'	vleermuizen, vlinders en vogels	100		0,7	1	1,25	1	0	0	
Loopstroken of -richels	bij bestaande brug of duiker, voor zoogdieren	100		0,7	1	1,25	1	0	0	
			VERSTERKINGSPUNTEN						695	opp. excl. speciale elementen
VEREISTE VERSTERKING			*694*	*BALANS*					*1*	0,46

Voor een toelichting op de versterkingsmaatregelen zie pagina 17 van de hoofdrapportage 'Bestemmingsplan Kortenburg 4 ONO: plan inzake compensatie Gelders Natuurnetwerk en versterking Groene Ontwikkelzone'.

Gelijkwaardige natuurbeheertypen

- Natuurbeheertypen uit hetzelfde vak zijn gelijkwaardige natuur en kunnen elkaar compenseren.
- Natuurbeheertypen mogen ook vervangen worden door een beheertype uit een hogere categorie, waarbij geldt dat Water alleen vervangen kan worden door Water, Droog door Droog en Vochtig door Vochtig.
- Categorie 1 is de laagste en categorie 3 is de hoogste categorie.
- In categorie 3 staan natuurbeheertypen met een sterretje. Deze mogen wel als compensatie gerealiseerd worden, maar mogen niet aangetast worden.

Categorie 1: algemene natuur	*water*	*droog*
niet bos	rivier beek (beek en bron) kranswierwater zoete plas	kruidenrijk, faunarijk grasland wintergastenweide droge heide glanshaverhooiland
bos	vochtig bos met productie zachthoutooibos (rivier en beekbegeleidend bos)	dennenbos droog bos met productie

Categorie 2: bijzondere natuur	*vochtig*	*droog*
niet bos	moeras vochtige heide vochtig hooiland zuur ven of hoogveenven nat schraalland vochtig weidevogelgrasland	kruidenrijke, faunarijke akker zandverstuiving droog schraalland bloemdijk ruigteveld
bos	haagbeuk-essenbos hoog- en laagveenbos vochtig hakhout en middenbos	eiken-beukenbos droog hakhout park-stinzebos

Categorie 3: top natuur	*water*	*vochtig*
niet bos	bron*	gemaaid rietland * veenmosrietland en moerasheide * trilveen * hoogveen * zwak gebufferd ven *
bos	niet van toepassing	hardhoutooibos (rivier- en beekbegeleidend bos) beekbegeleidend bos (rivier en beekbegeleidend bos)